



Bárczay Anna Városi Óvoda

Bárczay Anna Városi Óvoda Pedagógiai Programja

a tevékenységközpontú óvodai nevelési program adaptálása alapján

4243 Téglás, Kossuth u. 72/a

Intézmény OM-azonosítója 030844	Készítette <i>Szabó Mónika</i> Szabó Mónika óvodavezető
Legitimációs eljárás – Az érvényességet igazoló aláírások:	
24-001/2020 (I.07.) határozatszámom elfogadta <i>Tóth Judit Tünde</i> nevelőtestület nevében aláíró pedagógus	Véleménynyilvánítás <i>Hajdúné! Szabó Mária</i> Szülői Szervezet elnöke
24-002/2020 (I.07.) határozatszámom jóváhagyta <i>Szabó Csaba</i> óvodavezető ph.	
Egyetértését kinyilvánító <i>Szabó Csaba</i> Fenntartó nevében Szabó Csaba polgármester (1)	
Hatályos:	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.teglas.hu	
Verziószám 1/2020.	
Iktatószám	

Tartalom

1. Helyzetelemzés	5.	oldal
2. Konceptió	8.	oldal
2.1. Gyermekkép	8.	oldal
2.2. Óvodakép	8.	oldal
2.3. Célunk	9.	oldal
2.4. Feladatunk	10.	oldal
2.4.1. Az egészséges életmód alakítása	11.	oldal
2.4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	17.	oldal
2.4.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, és nevelés megvalósítása	22.	oldal
2.4.4. A téglási óvónő- elkötelezettsége, és szakmai felelősségvállalása	25.	oldal
2.5. Alapelveink, értékeink, specialitásaink	26.	oldal
2.5.1. Alapelveink az óvodai nevelés tevékenységi formáihoz		
2.5.2. Specialitásaink	32.	oldal
2.5.2.1. Kompetencia		
2.5.2.2. Zöld óvoda		
2.5.2.3. Bázisintézmény		
2.5.2.4. Gyermek nyomonkövetési rendszere		
2.5.2.5. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek		
a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,		
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,		
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,		
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,		
b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló		
3. Tartalmak	50.	oldal
3.1. A fejlesztés tartalma	50.	oldal
3.1.1. Játék és tanulási tevékenység	50.	oldal
3.1.2. Társas és közösségi tevékenység	61.	oldal
3.1.3. Értékteremtő munkatevékenység	63.	oldal
3.1.4. Szabadidős tevékenység	65.	oldal
3.2. A fejlesztés keretei	68.	oldal
3.2.1. Komplex foglalkozások rendszere	68.	oldal
3.2.1.1. Anyanyelv	68.	oldal

3.2.1.2. Külső világ tevékeny megismerése	70.	oldal
- matematikai tapasztalatszerzés		
- természet- társadalom-ember, születéstől-felnőttkorig		
3.2.1.3. Művészeti tevékenységek	76.	oldal
- verselés, mesélés		
- ének-zene, énekes játék, gyermektánc		
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka		
3.2.1.4. Mozgás	84.	oldal
3.3. A nevelés tervezése és időkeretei, a csoportnapló, a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, vezetésének szempontjai alapján:	88.	oldal
3.3.1 Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése	88.	oldal
3.3.2 Csoportnapló vezetésének szempontjai	88.	oldal
3.3.2.1 Hetirend	91.	oldal
3.3.2.2 A heti ütemterv készítésének elvei	91.	oldal
3.3.2.3 Napirend	92.	oldal
3.3.3 A gyermek fejlődését nyomonkövető dokumentáció vezetése, és szempontjai	93.	oldal
3.4 Ünnepek	95.	oldal
3.5 A három év alatti gyermekek óvodai gondozása- nevelése	96.	oldal
4. Partnerkapcsolataink	98.	oldal
5. A Pedagógiai Program bevalásának ellenőrzési szempontjai	104.	oldal
Irodalomjegyzék	105.	oldal
Nyilatkozatok, Legitimációs Záradék	106.	oldal

Függelékek

1. sz. függelék Önértékeléshez kapcsolódó intézményi elvárásrendszer
2. sz. függelék Gyermekek nyomonkövetési dokumentációja
3. sz. függelék Témakörök, komplex foglalkozások rendszeréhez

Használt rövidítések:

Knt	-	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
TVKP	-	Tevékenységek központú óvodai Program 2. javított, bővített kiadás 2007.
OAP	-	Országos Alapprogram
PP	-	Pedagógiai Program
SNI	-	Sajátos Nevelési Igény
BTM	-	Beilleszkedési, Tanulási, Magatartási Nehézség

Pedagógiai Program felülvizsgálatát az alábbi törvény, és rendeletek, valamint azok módosításai alapján végeztük el:

- a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rend. a nemzeti köznevelési tv végrehajtásáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rend. az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- a 20./2012. (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rend. a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- a 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

1. Helyzetelemzés

Óvodánk kisvárosban, Tégláson, Hajdú-Bihar megyében, Debrecentől 21-km-re északra, Nyíregyházától 26-km-re délre fekszik.

Téglás történelme visszanyúlik egészen az 1332-es évekig, óvodai történelmi emlékeink pedig 1845-től vannak. Megyénk harmadik óvodájaként nyílt meg a téglási 1845. október 1.-én Beck Pálné Barczay Anna (1781-1848.) és testvére Barczay Zsuzsanna (1783-1858.) grófnők kezdeményezésére és ezen két hölgy adományából. Első óvodánk vezetője Sebestyén Sámuel okleveles alapnevelő volt. Ő, mint országos hírű szakember a Wesselényi Miklós által Zsibón szervezett kisdédovóképzőben a növendékek képzésében vett részt.

„Az Ő jóvoltából maradt fenn a tolnai képző igazgatójának, Wargha Istvánnak előadás gyűjteménye az Első Magyar Óvodapedagógia, melyet Wesselényi kérésére másolt le. A kéziratos kötet Budapesten magángyűjteményben található. Külön érdekessége, hogy egy fejezete Tégláson készült.” (Helyi történelmi gyűjtemény)

Tégláson az óvoda főépítkezését a Hajdúsági Iparművek telepítésének hatása hozta meg 1956-ban. Átadása 1957-ben történt meg, az első óvoda létesítése után 112 évvel.

Az óvoda fennállásának 50 éves évfordulójára egy éven át tartó ünnepsorozattal emlékezett meg a nevelőtestület. Ezen évforduló alkalmából vette fel óvodánk 2007. november 1-jétől a Bárczay Anna Városi Óvoda nevet.

2010-ben új óvodai épülettel és egy felújított óvodai résszel gazdagodtunk. A felújítás nem állt meg 2018-ban a régi akkor már 60 éves óvodaépület teljesen megújult és korszerű megújuló energia is biztosított lett az intézmény számára.

2017-ben az óvoda 60. jubileumi ünnepére elkészül az a kiadvány, mely összefoglalta és megörökítette a téglási óvoda történetét, értékeit 1845-től napjainkig. Erre igazán büszkék vagyunk.

„A múlt nem mögöttünk van, hanem alattunk. Azon állunk, az a fundamentumunk. Csak abba kapaszkodhatunk., – Harcsa Tiborné – Az intézményünk értékeit, településünkkel való azonosulását tükrözik az óvoda 50. és 60. jubileumi ünnepei.

A fenti hitvallás is, jól példázza ennek a kollektívának a tenni akarását, az erejét, a sokszínűségét. A példát elődeinktől vettük, az erőt belőlük merítjük.

Magyarország gazdag értékekkel rendelkező óvodapedagógiájának - mi Tégláson - egy darabja vagyunk. Tesszük a dolgunkat, nyitottak vagyunk az új iránt, befogadjuk a jót, s közben helyi értékeinket sem hagyjuk elveszni. Apró részei vagyunk az ország

köznevelésének, nagyobb szelete Téglás köznevelésének. Szívünk, lelkünk, pedagógiánk legfőbb nyertesei az ide járó gyerekek, nekik a mi óvodánk az egész világ.

Óvodánk személyi feltételei a 2019-2020-as évben:

Óvodapedagógus	21 fő
ebből óvodavezető	1 fő
óvodavezető-helyettes	2 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
Dajka	10 fő
Óvodatitkár	1 fő
Műszaki dolgozó (karbantartó)	1 fő
Logopédus (Megbízásos jogviszonyban)	1 fő
Gyógypedagógus (meghatározott feladat ellátására)	1 fő
Pszichológus (Megbízásos jogviszonyban)	1 fő

Óvodai csoportok száma 2019-2020 tanévben: 10 csoport

A fenti személyi feltételek megfelelnek a 2011. évi CXC. törvény köznevelésről 1-3. sz. mellékletében előírtaknak. Az óvoda ezzel a személyi létszámmal és a hozzá előírt szakképzettséggel alkalmas a feladatok ellátására.

Néhány, speciális létszám - szükséglete van az intézménynek, a speciális gyermeki fejlesztések érdekében.

Gyógypedagógust alkalmazunk addig és akkor, ha a Szakértői Bizottsági Szakvéleménye alapján ez indokolt, a gyermek (ek) integrált nevelése érdekében.

Nagyon fontos a logopédus alkalmazása, mivel sok a beszédhibával küzdő gyermek.

Pszichológust igyekszünk alkalmazni minden évben a szorongásos, zárkózott, vagy egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek megsegítése érdekében.

Az óvodánkban dolgozó fejlesztőpedagógus szakvizsgával rendelkező kollégák végzik azokat a fejlesztéseket, amelyeket a Járási Szakértői Bizottság (korábbi nevén Nevelési Tanácsadó) vizsgálata során feltárnak a szakemberek.

Szenzoros Integrációs mozgásfejlesztésre is van lehetőségük azoknak a gyerekeknek, akiknek ezt a szakvéleményünkben a szakemberek előírják.

Az óvodapedagógusok, a dajkák, az óvodai közösség tenni akarását, munkához való hozzáállását, érdeklődését, szakmai elhivatottságát a folyamatos fejlődés, egészséges önkritika jellemzi.

Tudomásul veszik a változásokat, egymás tetteit objektivitással szemlélik, segítik egymást a munkában, innovatívak. Hitelt érdemlően vesznek részt a minősítési eljárásban, a tanfelügyelet és az önértékelési rendszer feladatit a törvényeknek megfelelően végzik.

Az intézmény általános elvárásokat elfogadva, kiegészítés nélkül illeszti a Pedagógiai Program céljaihoz,

Az 1. sz. függelékben lévő pedagógusok önértékeléséhez tartozó szempontokat és elvárásokat. Ezek a szempontok és elvárások a Pedagógiai Programban lévő általános cél és feladat, valamint a fejlesztés tartalmaihoz kapcsolódó célokhoz illeszkednek. Az Oktatási Hivatal által módosított, az emberi erőforrások minisztere által 2018. augusztus 31-én jóváhagyott tájékoztató anyagból készültek. Hatályos 2019. január 1. napjától. (15-23. oldal)

Az óvodai közösség értékrendjét önmagával és egymással szemben is jellemzi:

„ Úgy éld az életed, mint a gyermek, teljes elmélyedéssel és összpontosítással.

Az érzéseidre hallgass,

ne pedig a tekintély vagy a többség hangjára tapasztalataid értékelésében.

Légy őszinte, légy valódi; kerüld a színlelést és szerepjátszást.

Készülj fel rá, hogy nem leszel népszerű, ha nézeteid nem egyeznek meg a többségével.

Vállalj felelősséget. Amit eldöntöttél, hogy megteszel, vidd is véghez!”

A.Maslow

Épületünk állaga, funkciójának való megfelelése, infrastruktúra, tárgyi feltételeink:

2010 decemberében átadásra került az új 6 csoportos óvoda. A régi óvoda épületében, 4 csoport maradt. Így óvodánk jelenleg 10 csoporttal működik.

Lehetőség van a csoportszobák bővítésére (plusz két csoport), amennyiben a gyermeklétszám indokoltá teszi.

Épületeink használhatóság és szerkezet szerint is nagyon jónak mondhatóak.

- Az új óvodával egy esztétikus, XXI. századi intézményben dolgozhatunk, olyan helyiségekkel vagyunk ellátva, amelyek szakmai munkánkat jelentősen befolyásolják. Van helyiségünk eszközeink tárolására, varrásra, mosás-szárítás-vasalásra. Fejlesztő szobák, tornaszoba, nevelői szoba, személy lift, étel lift, tálaló konyhák, orvosi szoba és más kiegészítő helyiségek találhatóak az épületben.

- A régi óvoda épülete kívülről és belülről is megújult 2010-ben, majd 2018-ban teljesen.
- Az épületekben a csoportszobák festéseit folyamatosan a szülők segítségével tudjuk megoldani.
- Az egyéb felajánlásokból, alapítványból, költségvetési keretből igyekszünk óvodánkat, bútorzatunkat, udvarunkat szépíteni, fejleszteni.

Az óvoda tágas udvara, a megépült közlekedési tanpálya, füves területei, árnyékos fái kiváló lehetőségként szolgálnak egész évben a mozgás kielégítésére, szabadidős programok és az óvoda nevelési céljainak és feladatainak megvalósítására.

Az óvodában működő udvari team folyamatosan figyelemmel kíséri a rongálódásokat, a baleset veszélyes helyeket és az udvar lehetőségeinek minél jobb kihasználását.

2. Konceptió

2.1 . Gyermekkép

„... A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának. „ (OAP II.)

2.2. Óvodakép

Intézményünk rendezett, tiszta belső és külső környezete, tágas udvara biztosítja gyermekeinknek a mindennapi élményt és a szabad játék örömét.

Óvodánkban iránymutatóként szolgálnak az örök értékeknek az érvényesülése:

A Szép, a Jó, az Igaz

Ezek a fogalmak nevelésünk érdemi kezdőpontjai.

2.3. Célunk

A 3-7 éves korú óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése. Ehhez figyelembe vesszük az egyéni és életkori sajátosságokat az eltérő fejlődési ütemet, mindezt segítő, támogató és elfogadó attitűddel.

Képességek szerepe a nevelési cél elérésében

„A nevelés folyamatában azoknak a képességeknek és tulajdonságoknak a kifejlesztésén dolgozunk, amelyek alkalmassá teszik az egyént arra, hogy –másokkal egyetértésben, és együttműködésben – cselekvő és alkotó módon hozzájáruljon a társadalom és önmaga fenntartásához és fejlődéséhez. A kommunikáció és az együttműködési képességek fejlesztése nemcsak a ma, hanem a jövő szempontjából is rendkívül fontos feladat. ...

A kommunikáció, és kooperáció folyamatos, állandó csiszolást, fejlesztést igénylő képesség, melynek kialakítását óvodáskorban nemcsak megkezdhetjük, de rendkívül magas színvonalra emelhetjük.” (TVKP 15-16. oldal)

A nevelés szempontjából kitüntetett, a társadalmi és egyéni szempontokból lényeges kompetenciákat két nagy csoportba sorolhatóak:

Az első csoportba tartoznak a kooperációs képességek:

- az együttműködés, összedolgozás képessége
- az összehangolt közös tevékenykedés, cselekvés képessége
- az együttes munka képessége
- az együtt játszás, a közös játék és manipuláció képessége
- egymás kölcsönös segítésének képessége

Ebben a folyamatban törekszünk a fokozatosság elvének betartására. A kooperációs képességek a beszoktatástól az óvodáskor végéig folyamatosan fejlődnek, alakulnak. Spontán módon és tudatos fejlesztő munkával is.

Különböző szituációs, kooperatív játékokkal, közös tevékenységekkel, feladatokkal fejleszthetőek.

„Óvodánkban a kooperatív módszert, mint tanulásszervezési keretet is alkalmazzuk. Párban vagy 3-4 fős csoportban a következő négy alapelv érvényesülése mellett:

1. Építő egymásrautaltság (A negatív egymásrautaltság versengést szül. Az egyiknek nyereség, a másiknak veszteség.)
2. Egyéni felelősség (A közös alkotás mindnyájunk személyes teljesítményétől egyformán függ)

3. Egyenlő részvétel (szerepelosztással vagy munkamegosztással)
4. Párhuzamos interakció (Minden gyereknek legyen lehetősége az aktív részvételre.)

A kooperatív csoportmunkában:

- az „Együttes munkálkodás a közös cél érdekében. Összehangolt tevékenység, amely során kölcsönös a hatás pszichikai, szociális és intellektuális készségek fejlődésében egyaránt.”(Horváth, 1994.)
- a pozitív függés, egyéni felelősség, a feladatmegoldásban a csoportok egymással való kapcsolata egyformán fontos
- fontos a szociális kompetencia fejlesztése
- a pedagógus figyelemmel kíséri a csoportok munkáját és segítően beavatkozik”

A második csoportba tartoznak a kommunikációs képességek:

A gyermek kommunikációs kompetenciája a családban bontakozik ki. A család közlési módjától, szokásaitól, a gyermekkel való foglalkozástól függ, milyen készség alakul ki a gyermekben, milyen kommunikációs mintákat vesz át. A kommunikáció függ a gyermeket körülvevő környezettől is. Azok a gyermekek tudnak megfelelő kommunikációs kapcsolatot kialakítani, akik értik a beszédet és meg tudják értetni magukat másokkal.

A kommunikáció a pedagógusok részéről hitelességet kíván, verbális módon alkalmazkodik az életkorhoz. Megköveteli az artikulációt, a hangképzést, az intonációt hibátlanul. A pedagógus verbális kommunikációjának alapvető normája a képszerűség, a színesség, tömörség, pontosság.

2.4. Feladatunk

„A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. Az óvoda, nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Tehát nem csupán „megengedi”, hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével.” (TVKP 22. oldal)

„Az óvodai nevelés általános feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- 2.4.1. az egészséges életmód alakítása,
- 2.4.2. az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- 2.4.3. az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, és nevelés megvalósítása.” (OAP III.)

2.4.1. Az egészséges életmód alakítása

„Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.”

(OAP III)

Az egészséges életmód, életvitel más-más a különböző családoknál, ezért a nevelésben az óvodába lépéskor az egyéni különbségeket figyelembe kell venni.

A gyermekeinkre váró terhelés elviseléséhez megfelelő életmód szervezése elengedhetetlen. A gyermekeinket a családok megváltozott életvitele miatt sokszor érik káros hatások. Főképpen a rendszertelenség, a következetlenség a probléma, így a gyermek stabilitása, biztonsági szükséglete sérül.

Ezért az óvoda feladata, hogy rendszerességet, szociális biztonságot nyújtson a gyermekeknek és erre felhívja a szülők figyelmét.

A szociális biztonságérzés azonban nem csak a „valakihez való tartozást” jelenti, de az önállóságot is. A túl sok korlátozás a biztonságérzés ellen dolgozik. A gyermek akkor érzi magát biztonságban az óvodában, ha az óvónő elvárása mellett nyugodtan, bátran kiegyensúlyozottan, kiszámíthatóan, önállóan tevékenykedhet.

A gyermekek egyre több ismeretet szereznek szervezetük működéséről, az egészségvédelemről, az egészségről, a szerveink működéséről (szívverés, légzés, mozgás). Mely kiterjed az óvodai tevékenységformák mellett a szabadidő más lehetőségeire is, így a játéokra, sétákra, kirándulásokra, relaxációs gyakorlatokra, mozgásra.

Az egészségügyi szokások kialakításánál a gyermek aktivitására kell építeni. Elsősorban nem a verbális ráhatás az eredményes, hanem az életrendet és a környezeti feltételeket kell úgy kialakítani, hogy a helyes tevékenységek természetesen, szinte spontán létrejöhessenek.

Előfordulhat az, hogy valamilyen változás, környezeti hatás, például maga az óvodába lépés visszaesést vált ki az egészségügyi szokások gyakorlása terén is. Az egészséges életmód szokásainak kialakításában sokat segít a gyermek azonosulási, utánzási törekvése. A test ápolása és edzése elsősorban a gyermekek testi fejlődését és az egészség megőrzését szolgálja, de jelentős szerepe van az egészségkultúráltság és a helyes életmód korai magalapozásában is.

A gondozás gyakorlatának alapkövetelményei az alábbiakban foglalhatóak össze:

A kisgyermek testi szükségleteit maradéktalanul ki kell elégíteni. Az óvónő az óvodában bizonyos mértékig az anyát helyettesíti. Nevelői tevékenységének része a gondozási feladatok megvalósítása is. A gondozási műveletek közben a gyermek érezze magát kellemesen. A gyermek és gondozója között bizalom és szeretetteljes érzelmi kapcsolat alakuljon ki. A gondozás, mint élmény a gyermekek szerepjátékában is megjelenik, amikor a babákat, játékállatokat maguk is szeretettel gondozzák, öltöztetik, ápolják.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítását a napirendünk, az életrendünk is elősegíti.

A délutáni pihenőidőben a pihenést megköveteljük a gyerekektől, de az alvást nem erőltetjük. Amelyik gyermek nem tud elaludni, akkor adott idő elteltével az óvónő csendes tevékenységet ajánlhat fel.

Egészséges életvezetésünkhöz hozzátartozik a szabadidő helyes kihasználása a szabadidős tevékenységek által, valamint a játék, munka, mozgás, kirándulás helyes arányának alkalmazása, ehhez pedagógiai terveinkben lehetőséget biztosítunk és mintákat adunk a szülők számára is.

A gyermek lelki egészségének megőrzéséhez hozzátartozik a gyermeki félelem, harag és agresszió megnyilvánulásainak kezelése.

Az óvodapedagógus törekedjen a nevelési helyzetek higgadt mérlegelésére. A nap folyamán adódó kényes pedagógiai szituációkat igyekezzen a gyermekekhez igazodva, nagyfokú szakmai és pszichológiai érzékenységgel megoldani.

Testápolás

A testápolásnak biztosítani kell a gyermekek testének tisztaságát, és ruházatának rendezettségét, az állandó, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodást, a gyermekekben a tisztaság igényének kialakulását. Fokozatosan szoktassuk a gyermekeket az önálló testápolásra, figyelembe véve az egyéni különbségeket és az ebből származó, az általánostól eltérő feladatokat.

Táplálkozás

A gyermekek étkezésével kapcsolatban fontos, hogy a szülők megismerjék az óvodai étrendet, a csoportok étkezési szokásait. Minden étkezés kultúrált körülmények között zajlik. Az ízlésesen, szépen terített asztal látványa fokozza az étvágyat. A tízórait, uzsonnát tekintve az óvodapedagógus dönti el, hogy az étkezés formája kötött vagy folyamatos legyen. Az evéssel kapcsolatban minden erőltetést és kényszert kerülünk. Az óvodáskorú gyermekek étkeztetésénél sajátos igényeket kell figyelembe venni. A konyháának javaslatokat adunk az óvodás gyerekek étel fogyasztásával kapcsolatosan.

Az egészséges táplálkozás átszövi a csoportok életét a mindennapok tevékenységeiben is. Évszakonként egészséges alapanyagokból készítenek a gyerekek ételeket, a napi rutin része a közös gyümölcs és zöldség tisztítás, aprítás és eszegetés. Ezekben a tevékenységekben is tudatosan az étkezés és az egészség közötti szoros kapcsolat.

Öltözködés

A megfelelő ruházatban a gyermek jól érzi magát, és szabadon mozoghat benne. Fontos, hogy az időjáráshoz igazodjon. Megkönnyíti a gyermek önállóságra nevelését, ha az egyes ruhadarabokat könnyen lehet fel- és levenni. A réteges öltöztetés előnyeire, a ruha és váltóruha évszaknak és a gyermek méretéhez való igazodására felhívjuk a szülők figyelmét.

Mozgás

Az óvodáskorú gyermekek életeleme a mozgás. A természetes mozgás is előnyösen befolyásolja a mozgások összerendeződését és erősíti izomrendszerét. A kötetlen mozgások gyakorlására, a mozgásigény teljes kielégítésére a legtöbb gyerekeknek nincs meg a lehetősége a családban. A gyermek mozgásigényének kielégítésénél ezért az óvodára nagy feladat hárul. A csoportszoba, az udvar, a természet, az óvodai tornaterem nyújtotta lehetőségeket kihasználva módot adunk a gyermekeknek, hogy szabadon mozogjanak, változatos mozgásformákat megtapasztaljanak. A séták, a kirándulások az élményhatásokon kívül a gyermekek

mozgásigényének kielégítését, mozgásuk fejlesztését is szolgálják. A szabadban való tartózkodás naponta az időjárásnak megfelelő öltözékben megvalósítandó feladat az óvodapedagógusok számára.

Baleset-megelőzés

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet XVIII. fejezetének A tanuló- és gyermek balesetekkel összefüggő feladatok, óvodára vonatkozó rendelkezései alapján végezzük.

Óvodai helyiségeink, udvarunk és egyéb eszközeink kialakításánál elsődleges szempont a biztonságos, balesetmentes környezet kialakítása.

Tanév elején a gyermekekkel közösen végigtekintjük a veszélyforrásokat a csoportszobában, az udvaron és a gyermekek által használt egyéb helyiségekben. Fontos, hogy ez az áttekintés a gyerekek életkori sajátosságának megfelelően, játékosan történjen.

Fel kell hívni a figyelmüket, hogy a játékeszközök biztonságos használatával nem csak saját, de társaik testi épségét is védik. Ezt a balesetmegelőző feladatot a csoportnaplóban szükséges rögzíteni.

A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy milyen veszélyforrásokat hordoz magával, mire szükséges odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében (helyiségek veszélyei: folyosó-lépcső, csoportszoba, öltöző, mosdó, udvar, udvari játékok, csoportszobai játékok)

Az általános baleset megelőzési feladatokon túl, minden egyes tevékenység közben és kezdetén megbeszéljük az óvodapedagógusok a gyerekekkel, hogy biztonságuk védelme érdekében mire kell figyelniük.

Az óvodapedagógus feladatai az egészséges életmód alakításával kapcsolatban:

- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Az óvodapedagógus nevelőmunkájának kiindulópontja a gyermek fejlődését elősegítő óvodai környezet megteremtése legyen,
- A gyermekek eredményes gondozása érdekében az óvónő működjön együtt a családokkal,
- Tájékoztassa a szülőket az óvoda gondozási feladatiról, az egészségügyi szokások megerősítéséhez kérje a szülők együttműködését,
- A szokások kialakítása során vegye figyelembe, hogy az egyes gyermekek más és más ütemben és módon fejlődnek,
- A nyugodt pihenés feltételeinek biztosítása,

- Biztonságos, szeretetteljes légkör biztosítása az óvodában, ahol a gyermek egészséges lelki fejlődése, egyéni kompetenciájának kibontakoztatása biztosított,
- Szoktassa hozzá a gyermeket a mozgáshoz, legyen igénye a mozgásra és ezt elégítse is ki az óvodapedagógus
- Vigyázzon a gyerekek testi épségére,
- Ismertesse meg a gyerekekkel a balesetmentes viselkedés szabályait,
- Egészséges életmódra nevelésben és szokások kialakításában legyen elkötelezett
- Az egészséges táplálkozás fontossága hassa át a napi nevelőmunkát.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE, AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA TERÜLETÉN:

Testápolás:

- Minden étkezés előtt és után önállóan, figyelmeztetés nélkül mosakodnak, törölköznek,
- Ruhájuk ujját fel-és letűrik, begombolják, kikapcsolják,
- WC papírt használják, kezet mosnak WC használat után,
- Vigyáznak a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket és a fogápoló szereket tisztán teszik a helyére,
- A zsebkendőjüket használják, helyesen fűjják az orrukat,
- Tüsszentéskor, köhögéskor a kezüket a szájuk elé tartják.

Önkiszolgálás:

- Az önkiszolgálás feladatait szükségleteinek megfelelően, teljes önállósággal, biztonsággal, látják el,
- Az épületbe lépés előtt letörölik a cipőjüket,
- Önmaguk is képesek a szükségleteiket életkoruknak megfelelően, önállóan kielégíteni,
- Szokássá válik az étkezés közbeni kulturált viselkedés, helyesen használják az összes evőeszközt, szalvétát, az asztal és környéke esztétikus rendjére törekednek.

Öltözködés:

- Önállóan megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, jelükhöz teszik a ruhájukat és cipőfűzőjüket meg tudják kötni,
- Pihenés után ágyneműjüket összehajtogatják.

Baleset megelőzés

- Felismerik környezetükben a balesetveszély forrásokat.

Táplálkozás

- Meg tudják nevezni és különbséget tudnak tenni egészséges ételek és italok között, amelyekkel az óvodában megismerkedtek

Egészségnevelés az óvodánkban

Az egészségnevelés a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelenti.

Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái (életviteli helyzetei) közül a legegészségesebbet válassza.

Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik (ha kell, korrigálják). Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszhető. Ezt a sajátos pedagógiai tevékenységet nevezzük egészségpedagógiának (Székely 2005). Gyermekkorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, ezért az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület (Székely 2003).

Ezek alapján határozzuk meg egészségfejlesztő tevékenységünket:

Egészségfejlesztő tevékenységek:

Szomatikus nevelés feladatai

- Személyi és környezeti higiénia fejlesztése
- Az egészséges táplálkozás megkedveltetése
- Rendszeres mozgás biztosítása

Pszichohigiénés nevelés feladatai

- Beilleszkedési képesség gyakorlása
- Alkalmazkodó képesség fejlesztése
- Önismeret és önellenőrzés

A szociális egészség fejlesztési feladatai

- Esélyegyenlőség biztosítása
- Az integráló nevelés követelményeinek teljesítése (Bukovicsné N.J, 2012)

Az óvodapedagógus feladatai az egészségnevelés területén:

A *szomatikus* nevelésben fontos a testedzés, a mozgáskultúra megalapozása, szokássá, magatartásuk részévé alakítása.

Reálisan ítélje meg a gyermek személyes higiénés állapotát, ha szükséges tegye meg a gyermek megfelelő ellátását. Végezzenek a személyi és az intim higiénés nevelésben alapos, teljes körű nevelést (WC használat, kézmosás, törölköző, zsebkendő stb.)

A higiénias környezet kialakításáért tegyen meg mindent és a nevelésben tudatosan törekedjen arra, hogy a gyermekeknek igénye legyen a tiszta virágos, egészséges környezetre és annak megőrzésére.

Az egészséges táplálkozás igénye és lehetősége állandó feladat az óvodapedagógus számára, melyben a mintaadás is fontos szerepet játszik.

A mozgás által betöltött egészségmegőrző és egészségtudatos életmód a mindennapi pedagógiában kötelező feladat a pedagógus számára, alakuljon ki a gyermek igénye a napi mozgásra is.

A *pszichohigiénés* nevelésben szerepet játszik az ehhez szükséges készségek, képességek fejlesztése. Ide tartozik önmaga és mások elfogadásának képessége. Az alkalmazkodóképesség, a rugalmasság, segítőkészség.

A *szociális* egészsége fejlesztésében fontos szerepet játszik a szociokulturális nevelő hatás, melyet az óvodában alapozunk meg azzal, hogy együttműködünk másokkal, elfogadjuk a másságot, esélyegyenlőséget biztosítunk mindenki számára. Ebben szintén nélkülözhetetlen a gyerekeket körülvevő felnőttek mintája.

Kiemelt jelentősége van még az óvoda kapcsolatrendszerének, együttműködésének az egészségügyi szolgálattal /védőnők, gyermekorvos, fogorvos/.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE, AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS TERÜLETÉN:

A gyermek óvodai nevelése során az egészséges életmód alakítása folyamán, kialakul a kisgyermek igénye a személyi és környezeti higiénére, a mozgásos életmódra, az egészséges táplálkozásra és kulturált étkezésre, az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére, egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választására, a másokon való segítségre. Mindez az egészség megvédésére történő beállítódást (attitűdöt), az egészség megvédésére vonatkozó érdeklődést, véleményt, szándékot, „érzékenységet” jelent.

2.4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. „ Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság,

állandó, értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy

- a. a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
 - b. az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
 - c. az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását és engedjen teret az önkifejező törekvésnek,
 - d. az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonágainak, (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás-és normarendszerének megalapozása.
 3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, hazaszeretet, a szülőföldre és családra való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
 4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
 5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.” (OAP III.)

A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy szerepe van a másodlagos szocializáció során. Az óvoda nagy előnye lehet, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemei, formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak. Fontos alapelv, hogy a gyermekek alapvető testi szükségleteiket a nap folyamán bármikor kielégíthetik minden különösebb kérés és szabály nélkül. A szeretetteljes óvodai környezet, a családi légkör, a gyermekek egyéni szükségleteinek megismerése és

kielégítése, a gyermekekre való odafigyelés, a differenciált bánásmód, mind-mind arra szolgál, hogy biztonságot, megértést, nyugalmat sugározzon a kisgyermek felé.

Óvodai nevelőmunkánk a családi nevelés kiegészítése és folytatása. A családokkal való kapcsolattartás és az együttműködés alakítása érdekében olyan napokat, programokat szervezünk, ahol erősítjük, segítjük a generációk közötti kapcsolatot, ahol a testvérek, szülők, a nagyszülők is részesei lehetnek a játékoknak, feladatoknak, bizonyos ünnepeinknek.

Ezáltal mintát adunk egymás tiszteletére, megbecsülésére, elfogadására, mely erősíti a közösségi életet is.

Nevelésünkben arra törekszünk, hogy csoportjainkban jó közösségek jöjjenek létre.

Kialakulnak az együttélés szabályai, amelyhez igazodik a gyermek. Alkalma nyílik az egymáshoz viszonyításra, amely szükséges a reális énkép kialakításához, az értékhatárok megtapasztalásához. Ezt segítik a közösen kialakított és következetesen betartott szabályok, normák, hagyományok. Vannak óvodai közös szabályaink, hagyományaink és vannak csoporton belüli szabályok és hagyományok. Ezeket a szabályokat az udvari játék team, a munkaközösségek, az óvodapedagógusok hozzák létre, munkaterveikben rögzítik, és évente felülvizsgálják.

„Az óvodai szocializáció feladata a szociális életképesség megalapozása, továbbfejlesztése. ... Az eredményes szocializáltság az egyén cselekvőképességének legfontosabb előfeltétele. ... Az óvoda a pedagógiailag segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítására törekszik. A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, el kell lesnie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. ... Az óvoda azonban nem csupán kiegészítő szerepet játszik az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja, azaz kiegészíti, kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.” (TVKP 31- 32. oldal)

A gyerekek csoportba való beilleszkedését, az óvodai életmódhoz való alkalmazkodását a gyermek egyéni tempójához próbáljuk igazítani. A befogadást, tudatosan tervezzük. A befogadás a családdal közösen történik, s ezt egy előző ráhangolódási időszak is segíti. Az óvodai beiratkozás előtt lehetőségük van a szülőknek a gyerekekkel nyitott óvodai napokon részt venni, ahol betekintést nyerhetnek a csoportok hétköznapjaiba, ismerkedhetnek óvodánkkal, az ott dolgozó pedagógusokkal, dajkákkal. Leendő óvodásainknak tanévkezdés előtt egy rövid, barátságos hangú levelet küldünk.

A beiratkozáskor a szülők kézhez kapják a házirendet is.

Az ismerkedés a szülővel a befogadáskor is folytatódik, ahol az anyás beszoktatás lehetőséget teremt az óvónőknek arra, hogy megnyerjék a gyermek, a szülő bizalmát. Meggyőzi az óvónő a szülőt problémaérzékenységről azáltal, hogy a gyermekek egyéni eltérései iránt elkötelezett. Az anyától való elválással párhuzamosan erősödik az óvónő – gyermek kapcsolat, illetve a csoporton belül a gyermek – gyermek kapcsolat.

„Az óvodapedagógus feladatai az érzelmi nevelés fejlesztésében:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének, fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének, fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelmek irányítás képességének fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése” (TVKP 36. oldal)

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- a) az egészséges óvodai környezet megteremtése
 - gondoskodik a megfelelő tárgyi feltételekről, kezdeményezze a hiányok pótlását
 - a gyermekkel együtt vegyen részt a környezet ápolásában és védelmében
- b) a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
 - a napirenddel a helyes életritmus biztosítása
 - az óvónő differenciáltan, az egyéni sajátosságokhoz igazodva bánjon a gyermekkel
 - az egyéni fejlettségnek megfelelően gondoskodik a tisztálkodás és az öltözködési szokások megfelelő kialakításáról
- c) a gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése
 - táplálkozási szokások alakítása
 - aktív, passzív pihenés biztosítása
 - edzettség, állóképesség fejlesztése

Az óvodapedagógus feladatai a közösségi nevelés során:

- a viselkedéskultúra megalapozása
- a kultúrához kötődés erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés
- a társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és az önérvényesítés erősítése
- a közös szabályalkotásra, a szabályok betartására és esetleges módosítására ösztönzés
- az alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése

- a megkezdett tevékenység befejezésére ösztönzés
- ésszerű korlátok közötti szabadság biztosítása
- a példaadás, pozitív értékek megmutatása, pozitív értékelés

Konfliktuskezelési megoldások:

A felnőtt-gyermek közötti konfliktusoknál a gyermek érezze, nem a személye, hanem a cselekedete az, amit a felnőtt elítél. Pontosan, egyértelműen fogalmazzon a felnőtt, mit vár el a gyermektől, mért nem helyén való a cselekedete. Soha ne ítélkezzünk, inkább azt mondjuk el, mit csináltunk volna, hogyan illett volna megoldani a konfliktust.

„A konfliktus nagyon fontos minden gyermek életében. Ha a konfliktust megoldja a felnőtt a gyerek helyett, akkor azt tapasztalja a gyermek, hogy helyette megoldották a konfliktust, így nagy valószínűséggel, később ugyanazt meg fogja csinálni, hiszen a tapasztalataiból tanul a gyermek. Nem az a kérdés, hogy a konfliktusokat minél hamarabb, minél gyorsabban megoldjuk egy helyzetben. A túl gyors konfliktus megoldás csökkenti a konfliktus értékét és növeli a felnőtt szerepét. Ha mindig a felnőttre hagyatkozik a gyerek, akkor kialakul az a típusú várákozás, hogy valaki biztosan megoldja helyettem a problémát.

Amikor konfliktusról beszélünk, akkor nem a konfliktus tüzeinek oltása a legfontosabb, hanem azon szükségletek kielégítése, amelynek kielégítetlenségéből konfliktus lesz. Ehhez gyermekismeret kell.” (Pálfi, S. 2018.)

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE, AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS TERÜLETÉN:

- a csoportban kialakult szokásokat természetes módon igényeljük,
- a megkezdett munkát fejezze be,
- naposi munka, vagy egyéb megbízatás során tudatosodjon bennük, hogy ezt a közösség érdekében végzik,
- tudjon együttműködni a tevékenységekben társaival,
- alakuljon ki igénye arra, hogy társait tudja meghallgatni, és érdeklődjön irántuk,
- alakuljon ki a tisztelet az óvoda felnőtt dolgozói iránt, törekedjenek munkájuk megbecsülésére, az udvariassági formákat, illemszabályokat ismerje és tartsa be,
- ragaszkodjon az óvodájához, társaihoz, a vele foglalkozó felnőttekhez,
- alakuljon ki a csoporthoz tartozás érzése (büszkeség, öröm), a közös élményeken, szabályokon, szokásokon keresztül,
- szívesen segítsen,

- tudja elfogadni a társa másságát, segítsen neki,
- konfliktushelyzetekben próbáljon megoldást keresni, amennyiben nem sikerül kérje a felnőtt segítségét,
- indulatait tudja fékezni,
- legyen képes szükségleteit késleltetni

2.4.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. „Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítására- beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére, szükséges figyelmet fordítani.”
2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságára-, valamint a meglévő tapasztalatira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.” (OAP III.)

Az értelmi fejlesztést tágan értelmezzük, minden gyermeki tevékenység magában hordozza az értelmi fejlesztés lehetőségeit. A Pedagógiai Programunk „tanulás” fejezetében is kifejtyük a tanulás tágan értelmezett tartalmát.

A tudatos fejlesztés feltételei

„A 3 – 7 éves korú gyermek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. A nevelési folyamat a környezettel, a családdal, az óvodával való állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A nevelési folyamatban a gyermek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek.

A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára.”

(TVKP 39. oldal)

a) A tudatos fejlesztés objektív feltételei

Óvónői önállóság kérdéskörébe tartozik, hogy az adott méretű és bútorzatú csoportszobát, illetve öltözőt, milyen módon rendezi be, dekorálja. A csoportszobák kialakításánál a játszóterületek beláthatóságát, a balesetveszélyt elkerülő berendezést, esztétikusságát, a gyermekek összetételét, életkorát figyelembe kell venni. A fejlesztőmunkában az IKT eszközök használatának mennyisége és minősége az óvodapedagógus komoly és megfontolt szakmai kompetenciakörébe tartozik.

Az öltöző és mosdó helyiségek használhatósága, bevonhatósága a napi tevékenységekbe épületegységként változó.

Ott, ahol a gyermekekre tud figyelni az óvónő, a dajka, az öltözőben és az óvoda egyéb helyiségeiben is kialakíthatnak a szabad játékhoz a tevékenységekhez alkalmas tereket.

Intézményünkben specialitásként működtetjük az IKT eszközét, a számítógépet, internetet, lehetőségeink, eddig megszerzett tudásunk szerint.

Az óvodai életben a korszerű eszközöknek is helye van, természetesen életkornak megfelelően, játéktevékenységként. A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, aktuális témákat is feldolgozhatunk. Utat mutathatunk a virtuális világba való belépés kezdetén. Elsősorban prevenciós feladatink vannak.

Szorosan együtt kell működnünk a szülőkkel. Fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy szabályok nélkül veszélyes alkalmazni az IKT eszközöket. Elveheti az időt azoktól a tevékenységektől, melyek az óvodás gyermek számára a testi, lelki egészséget biztosítja (pl. mozgás, mesélés, játék) E mellett természetesen mintát mutatunk a felhasználás terén.

Célunk: az infokommunikáció különböző formáiban jártas gyermekek nevelése.

Feladataink:

- az informatikai nevelés feltételeinek megteremtése,
- érzékelés, észlelés által sokrétű ismeretszerzés biztosítása,
- információk feldolgozása változatos tevékenységek során,
- a térben, síkban való tájékozódás fejlesztése,
- az IKT eszközök használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel,
- tehetséggondozás, részképesség zavarok megelőzése,

- az interneten való kommunikáció lehetőségének megteremtése,
- a szülők informatikai szemléletének formálása,

-mindezt fokozatosan, felkészülten, tudatos tervezés mellett kell végeznünk.

forrás: <https://moderniskola.hu/2016/02/16566/> - Hogyan foglalkozzon az óvodapedagógus az informatikával?

Az óvodai udvarunk alkalmas nagy egybefüggő területével a gyermekek mozgásainak kielégítésére, az egészséges életmód feladatainak megvalósítására, a csoportok, gyerekek közötti kooperációra, kommunikációra. Az udvar esztétikailag olyan képet mutat, mely segíti a szépérzékük fejlődését, lehetőséget teremt a természeti környezettel való kapcsolat mélyítésére.

Az óvodapedagógus feladatai ebben:

- Igyekezni kell minden óvodapedagógusnak (a meglévő objektív feltételeket tudomásul véve) a gyermekek környezetét úgy alakítani, hogy az megfeleljen a gyermek: játék,- mozgásigényének, tevékenységének kielégítésére. Felfedezésre, rácsodálkozásra is lehetőséget adjon.
- Rendezvények ünnepek alkalmával átjárhatóság az óvodai udvar egész területén.
- Udvar felszereltségeinek kihasználása az év minden szakában, megfelelő idő legyen biztosítva a szabadban való tartózkodásra. „A nincs rossz idő, csak rossz öltözet” személetet tekintse feladatának az óvodapedagógus az egészségtudatos nevelésében.
- Folyosó, öltöző kihasználása, ennek szokásrendszere épüljön be a csoport életébe.

b) A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei

- Az csoportok légköre nyugodt, derűs, szeretetteljes legyen,
- Az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő kollégák modell, minta a gyermekek számára,
- Az óvodapedagógus- dajka- gyermek- szülő kapcsolati formák kiegyensúlyozottsága

2.4.4. Milyen legyen a „téglási” óvónő- elkötelezettségünk és szakmai felelősségvállalásunk a szakmai fejlődésért

„Mindenki annyit ér, ahogy betölti hivatását!” (Arany János)

A pedagógussá válás folyamatában vannak szakaszok, amelyeket végigjárva válhat valaki szakmájának „mesterévé” (<http://www.jgypk.hu/mentorhalo> letöltés, 2019. július 30.)

Pedagógus hivatása

Tudja, merje bevallani és elfogadni kudarcait és hiányosságait.

Gyermekszeretetének alapja: elfogadni olyannak a gyermeket amilyen, s nem olyannak, amilyennek lennie kellene.

Őszinte érdeklődésű a gyermekek iránt.

Hivatásának szeretete stabil érzelmi kötődést jelent az óvodapedagógiával, a gyerekekkel, mindez erős értelmi és erkölcsi tartalommal egészül ki.

Személyisége és nevelési stílusa

Személyisége és nevelési stílusa legyen minta és követhető példa a gyermekek a szülők és a kollégák számára.

Nyílt, demokratikus légkört teremtsen, és világos, a gyermekek életkori és egyéni szintjének megfelelően végezze a nevelőmunkáját.

Attitűdjei; elfogadás, segítség, támogatás.

Feladatai és szerepei

Vezérlés, irányítás helyett, a „segítés” készsége motiválja, de mindig csak ott, és annyit tegyen, amennyit a gyerek fejlettsége igényel.

Értékközvetítő tevékenysége tudatos legyen, jellemezze önzetlenség, nyitottság, társadalmi érzékenység, elfogadás.

Kövesse nyomon a gyermek fejlődését, azt dokumentálja az intézmény által meghatározott módon.

Jellemezze elemzési készség, pedagógiai, pszichológiai, módszertani szaktudás, holisztikus pedagógiai gondolkodás, melyből tudjon elemezni, értékelni, ennek megfelelően tervezni csoportra, egyénre is.

A nevelőtestület jó munkahelyi közérzetének, alkotó légkörének megőrzése, továbbfejlesztése.

Tudása, szakmai kvalitásai

Legyen képes az általa alkalmazott módszereket a nevelőmunka leghatékonyabb eszközeként használni.

Legyen fejlődőképese, figyelje, ismerje a pedagógiai változásokat, képes legyen ezekben mérlegelni, saját döntéseket meghozni.

Szakmai ismereteinek és a felnőttkori kulcskompetenciák (idegen nyelvi, informatikai, beilleszkedési) fejlesztése az óvoda alkalmazottainak körében.

Kapcsolatai

Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról III.)

Együttműködése során figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról IV.)

Élő szakmai kapcsolatrendszert alakítson ki óvodán belül és kívül is.

2.5. Alapelveink, értékeink, specialitásaink

2.5.1. ALAPELVEINK az óvodai neveléshez és tevékenységi formáihoz:

A család mentalitását tiszteletben tartva segítjük a gyermek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.

Érvényt szerzünk a gyermeki jogoknak.

Gyermekközpontúságunk elviekben és gyakorlatban is megvalósul, mint a gyermeki személyiséget elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése és a bizalom a gyermekek iránt.

A nevelés elsődlegességét hangsúlyozzuk, mely segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását. A nevelésünk a gyermek személyiség egészére hatással van.

Nevelőmunkánkat áthatja a gyermekek egyéni különbözőségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen, különbözőség elfogadásán alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia, figyelembe vesszük a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.

- A gyermekek és felnőttek környezettudatos szemléletének megőrzését kiemelten kezeljük.

- A nevelőtestületünk sokszínűségét megőrizzük, tiszteljük, elfogadjuk egyéni értékeinket, egyéniségünket.
- Helyi környezet értékeinek megtartását, hagyományainak ápolását beépítjük mindennapi nevelőmunkánkba.
- Minden gyermeket megillet a differenciált egyéni bánásmód, amely szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, ezáltal egyenlő esélyeket biztosítunk a gyermek számára a fejlődéshez.

Játékhoz kapcsolódó alapelveink:

„A játék nem más, mint a lélek megnyilvánulása, segítségével olvashatóvá válik a lélek.”

(Ancsel Éva)

A gyermek egyéni szükségleteit figyelembe véve, vidám, szeretetteljes óvodai légkörben folyik a nevelésünk.

A játékot a gyermeki tevékenység alapvető formájának tekintjük és a játék szabadságát tiszteletben tartjuk.

Biztosítjuk a gyermek testi-lelki kondícióját és egyensúlyát. Hangsúlyozzuk a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék attól lesz játék és attól szabad játék, hogy a gyerekek döntenek és választanak.

A szabad játék sajátosságai:

- Spontaneitás,
- Szocializációs folyamatban, hatalmi viszonyok fordulhatnak meg,
- Interaktív és örömforrás,
- Életeleven és elégedett lelki állapothoz juttat,
- Céltudatos és sajátosan finális (lezáró),
Ambivalens, kettős tudat jellemzi,
- Expresszív,
- Vágyteljesítő,
- Élmény meghatározottságú,
- Szervezettség viszonylagos hiánya jellemzi,
- Exploráció (vizsgálódó) jellemzi (Pálfı, S. 2017. jegyzet)

3-7 éves korban a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete – a nevelés fı eszköze – a JÁTÉK. A gyermeknek óvodánkban meg kell hagyni a játék, semmi mással nem helyettesíthetı funkcióját.

Tanuláshoz kapcsolódó alapelveink

A gyermeki tanulás leginkább a fejlődéssel, a változással azonosítható ez pedig tevékenységben lehetséges. (Pálfı, S. Az óvodai játék a gyermekközpontúság mutatója 29.o. 2018.)

Olyan érzelmeket kiváltó, motiváló helyzeteket kell teremteni a gyermekek mindennapjaiban, melyek kíváncsiságot ébresztenek, és tevékenységre ösztönöznek.

A gyermek váljon nyitottá a tapasztalatok szerzésére, a problémák megoldására és olyan fokú önállóságot szerezzen, hogy megváltozott környezetben, körülmények között is biztonságban érezze magát.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy olyan nyitott és szeretetteljes környezetben fejlődjön, amely igazodik a szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez.

Figyelembe kell venni a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésrıl 8§ (2) és a 45§(2) változását, mely a következı: „tankötelezettség kezdetéig nevelı intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel” illetve

„A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tanköteleessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév elsı tanítási napján kezdıdik. A szülı kérelmére a felmentést engedélyezı szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülı kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyezı szervhez. Ha az eljárásban szakértıt kell meghallgatni, akkor csak szakértıi bizottság rendelhetı ki, és a függı hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a szakértıi bizottság a szülıi kérelem benyújtására nyitva álló határidı elıtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történı részvételét javasolja, a szülıi kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyezı szerv a szülı kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora elıtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)-(6f) bekezdésében foglaltakat.”

Ettıl az óvoda alapfunkciója, az óvodai nevelés feladatai nem szabad, hogy megváltozzanak.

Az óvodai nevelésünkben törekszünk a komplexitásra.

A komplexitást kétféle módon értelmezhetjük:

1. Beszélhetünk egy, vagy több héten át tartó, egymással párhuzamosan futó tevékenységekről. Ez azt jelenti, hogy egy témakörünk van, ami köré csoportosulnak a napi foglalkozások, kezdeményezések, Így az adott téma minden tevékenységformában megjelenik, és újra feldolgozást nyer.
2. A másik esetben a komplexitás egy kezdeményezésen, foglalkozáson, tevékenységen belül valósul meg. (A 3. sz. függelék témaköreit szem előtt tartva) Ez azt jelenti, hogy egyszerre több tartalmi terület kell, hogy megjelenjen arányaiban hasonló módon.

Azokat a témákat valósítjuk meg komplexen, ami könnyedén, és természetesen illik egymáshoz. A komplexitás azt a megvalósítási formákat adja nekünk, ahogyan a kitűzött célt és feladatot elérhetjük. Ez változatosabb, újszerűbb a gyerekeknek.

- A tanulásban a folyamatosságot heti tervezéssel valósítjuk meg. Ezt megelőzi a tematikus terv készítés és az éves terv elkészítése. A heti terveken belül valósul meg a komplex foglalkozások, párhuzamos tevékenységek, kezdeményezések rendszere. Egy témakör adott időintervallumban való feldolgozása lehetőséget biztosít arra, hogy a folyamatos tanulás ne sérüljön, illetve a gyermek képességeihez, egyéni tempójához igazodjon. A témakör mélysége a gyerekek érdeklődésétől, ötleteitől függően teljesezhet ki. Előfordulnak olyan témák, melyek nem kapcsolódnak közvetlenül a tematikus tervbe, mert a gyerek egyéni érdeklődéséből fakadnak (spontán tanulási helyzetek). Ezt a lehetőséget is felhasználjuk tanulásra oly módon, hogy a témához kapcsolódó, azt egymásba szövő tevékenységeket szervezünk. A tematikus tervezéshez illeszkedő heti tervezés, a komplexitás megvalósítása, a témakörök megválasztása összehangolt munkát kíván a csoportban dolgozó óvodapedagógusoktól. A témaköröket, a tevékenységek anyagait a PP 3. sz. függeléke tartalmazza.
- A különböző tevékenységek természetes módon kapcsolódnak –tágabb értelemben- a feldolgozandó témakörökhöz, szűkebb értelemben az óvodai élet tevékenységformáinak rendszeréhez. A tevékenységek szervezésében az óvónő tudatossága mellett, ha lehetőség adódik spontán módon kialakuló tevékenységekre, akkor azok fejlesztési lehetőségeit használjuk ki. A tevékenységek a nap bármely szakaszában szervezhetőek, illetve szerveződhetnek.

A fejlődést elősegítő tevékenység/-ek *szervezeti formája*: kötött, kötetlen,

A fejlődést elősegítő tevékenység/-ek során alkalmazott *munkaformák*: egyénre szabott, csoportos, frontális, páros, mikrocsoportos, párhuzamos tevékenység esetleg egyéb alternatív munkaforma

Adott időben egymással párhuzamosan többféle tevékenység is szerveződhet.

- A kutatások a pszichometriai, Piaget elméletein, és egyéb tudományos megalapozottságon alapuló elemzések rávilágítanak bennünket arra, hogy a képességek exponenciális görbével írhatók le. Minden egyes képesség fejlődésének van szenzitív időszaka: ez kiemelt pedagógiai értékkel bír. Ezt kell kihasználnunk, erre is kell építenünk óvodapedagógiai mindennapi nevelőmunkánk során is. (Molnár Gy. és Csapó, 2003).

Így a gyermekek megismerésének tükrében adottság-készség-képesség értelmezésünk:

„Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.” (363/2012. (XII.17.) Korm.rend. II.5). A fenti dokumentum egyértelműen fogalmaz abban a tekintetben is, hogy a gyermekek adottságainak, készségeinek, képességeinek kibontakoztatása az óvodai nevelés alapelveihez tartozik. Szellemissége, elvei megfelelő szemléletet adnak a nevelőmunkánkhoz. Az ismeretanyagról, annak tartalmáról, mennyiségéről az óvodapedagógus saját kompetenciahatárai belül dönt.

Az igazi tudás az, amelyet a gyermek tapasztalatok útján szerez, cselekvésen keresztül sajátít el. Mindennek az alapja, hogy a gyermek adottságára, érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalatára épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer. Ezt értjük képességfejlesztés alatt.

Ebben a helyi programok cél és feladatrendszerei, tevékenységformái is utat mutatnak az óvodapedagógusok számára. Az óvodai ismeretszerzés és képességfejlesztés folyamata tevékenységek sorozatában valósul meg. Egyik támogatja a másikat, illetve egyik elmaradása akadályozza a másik fejlődését. A tevékenységekben történő tapasztalatszerzés segíti az ismeretek elsajátítását, a képességek kibontakoztatásának színtere.

- Adottság: veleszületett, öröklött sajátosság, mely határt szab képességeinknek, kiinduló idegrendszeri állapot, erre épül a készség, jártasság, képesség. Az adottságok kedvező együttállása, mely különböző cselekvésformákban nyilvánul meg a rátermettség.

- Képességnek nevezzük, azt a sajátosságot, amikor egy adott cselekvés végrehajtásához megteremtődnek a belső feltételek. Elkülöníthetünk alapképességeket és célképességeket.
- Készségnek a teljesítményeket eredményező, begyakorlott művelet, mely már nem igényel állandó gondolkodást, de feltételezi az adottságok, képességek meglétét. (Mező és tsi. 2015.)

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Az egyes gyermekek személyiségének lehető legkonkrétabb megismerése,
- Minél választékosabb, többfajta tevékenység gyakorlásához feltételek biztosítása (idő, hely, eszközök, ötletek),
- Alaposabb, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével támaszkodjon a gyermekek ötleteire, tapasztalataira, élményeire, melyek beépíthetők az óvodai nevelés folyamatába,
- Az óvodapedagógus és a gyermek aktív egymásra hatására építünk. Az óvodapedagógus által elképzelt fejlesztést ki kell egészíteni a gyermektől származó ötleteknek, a meglévő gyermeki ismereteknek, tapasztalatoknak,
- Nincsen tanulás tevékenység nélkül, tehát akkor tanul a gyermek, amikor a tevékenységbe benne van
- Család bevonása, kihasználva a település és az óvoda adta lehetőségeket az élményszerzésekre, az élmények keresésére
- Vegye figyelembe a gyermek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítsa a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan tudjon változtatni.

„Tulajdonképpen minden tevékenységünk valamilyen képességen alapul és fordítva: minden képességünk, valamilyen tevékenység eredményes elvégzését teszi lehetővé.”
(TVKP 6- 7. oldal)

2.5.2. SPECIALITÁSAINK

Egyedüli óvodai intézményünk a településen, innovatív gondolkodás, korszerű pedagógiai szemlélet, település hagyományainak és értékeinek tisztelete, képzett szakmai közösség mind jellemzője az óvodának, melyből fakadnak specialitásaink is.

2.5.2.1. A kompetenciát, mint ismeret, képesség, attitűd egymással szoros kapcsolatban álló egységét definiáljuk.

A kompetencia, mint sikeres tevékenységvégzést feltételező elem jelenik meg a nevelésben. Ahhoz, hogy ez kialakuljon, sokféle tevékenységben fejlesztjük a gyermekek kompetenciáit. Ez a képességfejlesztés és az erre létrejövő siker óvodai mindennapjaink része. Az óvodai kompetencia csomag ebben a munkában ad az óvodapedagógusok számára módszertani ajánlást.

Tűz, Víz, Föld, Levegő témakörök, mint a Kompetencia alapú tanulás megvalósulásának lehetséges színterei. Nem választhatók el a komplex tevékenységek rendszerétől, hiszen a fenti témakörök is valamilyen területbe ágyazódva valósulnak meg.

Lehetőség a pedagógusoknak a sokoldalú tapasztalatszerzésre, ezáltal a kompetenciák fejlesztésére, gyakorlására.

2.5.2.2. Zöld óvodaként az óvodai nevelőmunka környezeti nevelés szempontjából egy rendkívül tudatos az óvodai nevelés kiemelt területe már hosszú évtizedek óta. Az elmúlt időszak változásai az óvodapedagógusok innovatív gondolkodásmódját tükrözik, kihasználva és felhasználva a modern technológia és az egyre bővülő információs lehetőségeket is. Figyelembe vesszük a környezeti és egészséges életmód szokásainak alakításakor a nevelési célkitűzések megvalósításában, hogy ma az alfa generációt neveljük. Azt az online alfa generációt akik a google nemzedékei akik már az online térbe születtek és ott kezdik meg a szocializációt. Őket „kell” megbűvölni a természet szeretetével, számukra kell izgalmassá tenni a természeti környezetet és benn az életet. Ezáltal nagyon fontos, hogy elérjük a szülőket, hiszen a család az az első szocializációs szintér ahol a gyermek elfogadja és elsajátítja a természet és környezet védelmét, szeretetét, az egészséges életmódot. Sok program, előadás, foglalkozás, játék és a pedagógusok viselkedése a hétköznapiakban járul hozzá ahhoz, hogy ez a nevelési folyamat a gyermekeken keresztül eljusson a szülőkhöz is. Ez a változás kulcsa ma a XXI. században a mi óvodánkban Tégláson.

2.5.2.3. Bázisintézményként bemutatjuk intézményünk erősségeit a nevelőtestület sokszínűségéből, aktivitásából, szakmai felkészültségéből adódóan a magas színvonalú pedagógiai munkánkat, az új iránti fogékonyságunkat, a nyitott szeretetteljes óvodai légkört.

Ahhoz, hogy folyamatosan fejlődjünk, szükség van nem csak elméleti ismeretekre, hanem gyakorlati tudásra, frissítésre, *szakmai rutinunk fejlesztésére*. Bázisintézményi célkitűzéseinket, *intézményünk szükségleteire*, erősségeire, fejlesztendő területeire és a *köznevelésben is* megoldására váró, ezekre reflektáló területekre tűztük ki. E célokra építve fogalmazzuk meg feladatainkat, mutatjuk meg intézményünk komplex működését, és fogalmazzuk meg a várható eredményeket. Ezen célok egy korszerű gondolkodású, innovatív, ugyanakkor az elért eddigi értékeket tisztelő és alkalmazó nevelőtestület és alkalmazotti közösséggel valósíthatók meg.

2.5.2.4. Az Óvodás gyermekek mérési-megfigyelési /nyomonkövetési/ dokumentációjára épülnek intézményünkben.

Ennek célja: Az évente két alkalommal egységes szempontok alapján elkészített dokumentum, követi nyomon a gyermek óvodai fejlődését az óvoda négyes feladatrendszeréből kiindulva a gyermekek képességei szerint strukturálva. E rendszerben az egyéni fejlődésmenetek összesítése csoportonként és óvodai szinten is életkoronként történik meg. Majd az összesített eredmények elemzése által az egyes gyermekeknek szükséges fejlesztő, tehetségsegítő folyamatok beindulhassanak.

Az általunk használt mérési-megfigyelési dokumentáció alkalmas arra, hogy következtetéseket vonjunk le a gyermekek játékára, egyéni fejlődésmenetének nyomonkövetésére vonatkozóan. Az elő (ősz) és az utóvizsgálatok (tavasz) között elegendő idő telik el ahhoz, hogy változások történjenek, melyek eredményeit az adatok egyértelműen alá is támasztják. A konkrét következtetéseken túl, általános megfogalmazásokat, közvetett információkat is szerezhetünk, ha a leíró statisztikából a leggyakrabban előforduló értékek eredményeiből tudunk óvodai szinten is következtetéseket levonni.

Ahhoz, hogy tudjuk, mely területen kell fejlődnie a gyerekeknek, meg kell ismernünk. Bármiféle értékelést csak akkor tudunk hitelesen megvalósítani, ha jól ismerjük azt, akit értékelni akarunk, ha jól ismerjük azt a környezetet is ahol a gyermekek mérést végezzünk. A mérés pedig – ilyen értelemben, valamint itt és most – azt jelenti, hogy olyan megismerési eljárásokat alkalmazunk, amelyek eredményeképpen eljutunk a megismeréshez.

A megismerés adott pillanata – különösen, ha az eredményeket regisztráljuk, rögzítjük – arra alkalmas, hogy az adott pillanatot értékeljük.

A vizsgálataink, méréseink eredményei megmutatják azt, hogy van létjogosultsága az óvodások mérési-megfigyelési rendszerének az óvodai nevelésben. Ha ezeket adekvátan beillesztjük az óvodások napi életrendjébe, figyelembe vesszük érési, fejlődési, élettani jellemzőiket a megfigyelés alatt és az eredmények, a következtetések levonásakor. Vizsgálataink által ismerhetjük meg a gyermekek képességeinek szintjét, ez segíthet abban a felfedezésben bennünket, hogy tehetséges gyermekkel van dolgunk, vagy tudunk ezek által fejlesztésben segíteni a gyermekeknek.

2.5.2.5. Az óvoda szakmai munkáját is szabályzó 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt.) deklarált célja: „1. § (1) ...Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.”

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók az Nkt. 4. § értelmében:

„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK

a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek

aa) Sajátos nevelési igényű gyermek

Ez a szakasz a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet figyelembevételével készült

Sajátos Nevelési Igényű (SNI) (Knt 4§ 25.) gyermeket, csak akkor fogadunk, ha a Szakértői Bizottság szakvéleményében leírja az integrált óvodai nevelést. Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság

szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd. Számukra biztosítanunk kell az integrációhoz előírt gyógypedagógus által történő fejlesztést, fejlesztő pedagógus SNI-s gyermek fejlesztését nem végezheti.

Azok a gyerekek, akik már óvodai beiratkozásuk idején rendelkeznek szakértői bizottság szakvéleményével, melyben a fent leírt fogyatékoságok szerepelnek, olyan csoportba vehetők fel elsősorban, ahol legalább az egyik óvodapedagógus rendelkezik fejlesztőpedagógusi szakképesítéssel is.

A tanulásban akadályozott gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. A diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat. Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal állapítható meg a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

A tanulásban akadályozottak fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékosággal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki.

Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Az tanulásban akadályozottak nevelésében fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása.

Az autista, autisztikus gyermek fejlesztésének elvei az óvodai integrációs nevelés során:

Általános jellemzők

- A kölcsönösséget igénylő társas helyzetek, társas viselkedés és azokban való részvétel megértésének zavara,
- a beszéd szintjéhez képest károsodott a kölcsönös kommunikáció,

- a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív képességek minőségi károsodása miatt a rugalmatlan, sztereotip viselkedés,
- egyenetlen képességprofil,
- jellemző rá a beszédfejlődés késése, de olyan is előfordul, hogy nem alakul ki beszélt nyelv, azonban nem a nyelv hiánya, vagy késése a központi probléma.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át megmaradnak, de speciális terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. Sérülés specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. Ezért nagyon fontos, hogy a kisgyermek a lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megkezdődjön, mely enyhítheti a fejlődés devianciáját. A nevelhetőség, taníthatóság belenyúlik a felnőttkorba, így sosem késő a fejlesztést elkezdeni. Az autista, autisztikus kisgyermeket, amennyiben rendelkezik a korai elemi készségekkel (szobatisztaság, rágás-evés, a szociális interakció csecsemőkori szintjét segítséggel használja), valamint mentális szintje megengedi és a Szakértői Rehabilitációs Bizottság integrált óvodai nevelést javasolt, óvodánkban integráltan neveljük.

A korai speciális terápia hiányában, az óvodai fejlesztés fő céljai, - a kommunikáció fejlesztése, kiegészítve viselkedésterápiával, gondolkodási készségek terápiájával, korai elemi készségek kialakításával, (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésével. Az óvodai nevelés, és a szülőkkel való együttműködés, - különös tekintettel a természetes élethelyzetekre, - felhasználódnak a fejlesztésre. Az óvodai fejlesztés alapja a pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és a szociális alkalmazkodás, egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek segítségével. Megfelelő fejlesztéshez szükséges az óvodai környezet megfelelő kialakítása és a speciálisan képzett szakember jelenléte.

Az enyhébben hallássérült (enyhe fokú hallásvesztésűek) gyermek fejlesztésének elvei az integrációs nevelés során:

A nagyothalló gyermek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása. A kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata

- A korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve - a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti

állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például mentális állapot, szociokulturális környezet stb.).

- az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik.
- minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A látássérült (gyengén látó) gyermek fejlesztésének elvei az integrációs nevelés során:

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására: segítjük a gyermek részvételét a közös játékban, segítjük a közösséghez való alkalmazkodását, és a viselkedési formák megtanulását, gyakorlását, közösség előtti szereplését.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk az önkiszolgálás megtanítására, a tárgyak és helyüknek megismertetésére, a rendszeret, higiénia, szem és kéz tisztántartására. Figyelembe vesszük a gyermek fizikai terhelhetőségének korlátjait.

A gyengén látó gyermek fejlesztésénél kiemelt terület:

- látás nevelés: a látás használatának megtanítása távoli és közeli környezetben,
- nagymozgások fejlesztése: mozgáskoordináció, magabiztosság
- térbeni tájékozódás a látás felhasználásával,
- finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése,
- hallási figyelem fejlesztése, mely segíti a hallás utáni tájékozódást,
- tapintás képességének fejlesztése, mely kiegészíti a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A mozgásszervi fogyatékos, (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei az integrációs nevelés során:

Mozgáskorlátozott az a gyermek, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása. Ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és így módon az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerzése, a megtanult mozgásformák alkalmaztatása. Óvodánk épülete akadálymentes, így a mozgáskorlátozott gyermekek akadálymentesen közlekedhetnek, és használhatják óvodánk akadálymentes mosdó helyiségeit.

A mozgásfejlesztés során előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely-és helyzetváltoztatás és a manipuláció fejlesztése, a nagy és

finommozgások célirányos fejlesztésével, és az írás megalapozását célzó egyéb grafomotoros fejlesztésekkel. Nagy hangsúlyt kell kapnia az önellátást, önkiszolgálást segítő fejlesztéseknek is. Biztosítjuk a gyermekek megfelelő mozgását és étletterét, mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, gyakorlása, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása, a napirend egészét átszövő feladat.

A játéktevékenységek során is fontos a mozgáskorlátozott gyermek bevonása, aktív szerepének segítése.

Mivel a mozgáskorlátozottsághoz gyakran társul a beszédzavar vagy kommunikációs probléma, így szükség van arra, hogy a gyermeket bevonjuk minden nyelvi és kommunikációs kompetencia fejlesztését célzó tevékenységbe, és szükség van logopédus szakemberrel való együttműködésre.

Az ének zenei nevelés, az éneklés, a kézügyesség fejlesztése, a rajzolás, pozitívan befolyásolja a mozgásfejlődést tehát szükséges, hogy ezekbe a tevékenységekbe is bevonjuk a gyermeket.

Minden tevékenység során segítenünk kell a mozgáskorlátozott gyermeket a cselekvéses tapasztalatszerzésben ezáltal fejlődnek észlelési és kognitív funkciói.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek/tanuló:

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionálisszociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz részképességzavarok (diszlexia, diszortográfia, diszkalkúlia, diszgráfia és diszpraxia), hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Kiemelt feladatunk, hogy a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával történik. Meg kell előzünk a másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és ki kell alakítani a sikeres iskolakezdéshez szükséges kompetenciákat.

A beszéd fogyatékos, nyelvfejlődési és beszédzavarral küzdő gyermekek fejlesztésének elvei az integrációs nevelés során:

A beszéd fogyatékosok döntő többsége teljesen rehabilitálható, másoknál a tünetek csökkenthetők.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósul meg. A gyermek egyéni kompetenciájához igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzés biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is. Kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, a vizumotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése.

ab) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek

A Beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) nehézséggel küzdő (Knt 4§ 3.) gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. BTM-es gyerekeket minden óvodapedagógus fogadhat, de biztosítani kell számukra, a szükséges fejlesztő foglalkozásokat, gyógytestnevelést, amelyet a szakértői vélemény előír.

Óvodánkban tehát a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket integráltan, többi gyerekekkel együtt neveljük. Alapító Okiratunknak megfelelően az enyhe fokban sérült SNI-s, BTM-es gyermekek óvodai nevelése során az óvodai nevelés általános céljainak és feladatainak megvalósítására törekszünk, úgy hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Biztosítjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermeket a fejlesztés során ne terheljük túl a fejlesztés a számukra megfelelő területen valósuljon meg, és az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez.

Célunk, hogy nálunk is fejlődjön az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés és a kongnitív funkciók. A napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, amennyi a további önálló cselekvéséhez szükséges. A rehabilitációs, egyéni vagy csoportos fejlesztési terv gyógypedagógiai

kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez gyógypedagógus közreműködését vesszük igénybe, amennyiben a gyógypedagógus közreműködése egyébként is nevelési feltétel. A gyermek sikeres integrációjához az előírtakon túl, megkeressük a legmegfelelőbb szakembert.

Intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, mint részvétet és védettséget. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. (Mező, F., Szilágyi, B., Mező, K., Kelemen, L.(2015)

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelésében résztvevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, empátia, tolerancia, hitelesség...) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus(ok):

- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a gyermek fejlődésének elemzése alapján, szükség esetén eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő kompetenciákhoz, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, iránymutatásaikat, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba,
- szoros kapcsolatot tart a szülővel, megértő, segítő attitűddel fogadja a szülő közeledését, szakembereként segíti őket.
- a játéktevékenység során kiemelt figyelmet fordít a speciális fejlesztő játékok és játékeszközök használatára,
- gondoskodik a gyermek által használt segédeszköz tisztántartásáról, védelméről.

ac) Kiemelten tehetséges gyermek

Elkötelezettség

...Óvodapedagógusaink felkészültek a tehetségek felismerésére, és gondozásukat segítik, az óvodai élet egészén belül. Ennek megvalósítására különösen alkalmasak vegyes életkorú csoportjaink és speciális végzettségekkel rendelkező kollégáink (zeneóvoda végzettséggel, vizuális kultúra műveltségterülettel, okoskocka fejlesztőprogram, mozgásfejlesztés). A tehetség ígéretnek számára plusz foglalkozás és idő keretében biztosítják a tehetség megsegítését, gondozását. (Zeneóvoda, Kézműves kuckó, Pindur-pandur közlekedési, matematika, mozgás)

1.1. Tehetségsegítő Programunk célja

A tehetségigéretes gyermekek további gondozása az óvodai élet tevékenységei, óvodai programok és foglalkozások keretében, életkori sajátosságaik figyelembevételével.

„...zenei, matematikai és bizonyos mozgásbeli tehetség már óvodáskorban megjelenhet, s ezek programszerű fejlesztése már akkor fontos...alapozó korszak, ..az érzelmi fejlődést kell biztosítani azzal, hogy törődünk a gyerekekkel az óvodában is, s engedjük őket játszani.”

(Dr. Balogh, L. *Komplex tehetségfejlesztő Programok*. Didakt kiadó. Debrecen, 2012.)

- A tehetség megnyilvánulásának korai felismerése, fejlesztése, gondozása, komplex személyiségfejlesztése
- A tehetség megnyilvánulásának korai felismerése, fejlesztése, gondozása, komplex személyiségfejlesztése
- A szülők támogatása, konzultációk által a gyermek alaposabb megismerése. Esetleges problémák feltárása, közös megoldáskeresés. Tehetséggondozással összefüggő tanácsadás.
- Folyamatos szakmai együttműködő kapcsolatok kialakítása és fenntartása, melyek szakmai érdeklődés és elkötelezettségek alapján szerveződnek.
- Egymás munkájának segítése, érdeklődés az egymás és a gyermekek munkái iránt.
- Gazdagodjon az óvodapedagógusok módszertani ismerete, legyenek nyitottak és fogékonyak az új módszerek iránt

A fejlesztés során a négy tehetség-összetevőre kiemelten figyelünk, tehát a képességek mellett a személyiségtényezők formálása is nagyon fontos szerepet kap a programokban. E két fő irányon belül további négy általánosan elfogadott alapelvet határoztunk meg Dr. Balogh László professzor alapján:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (ami akadályozhatja az erős oldal kibontakozását)
- Az óvodáskori alapozó szakaszban óvodai programunkba beépítve a speciális képességek fejlődési lehetőségének biztosítása a játék elsődlegességének hangsúlyozásával.
- Olyan légkört alakítsunk ki a gyermekek körül, amely őket elfogadja, és személyiségüknek fejlődését segíti. Szeretetteljes légkörben képességeink felfokozódnak (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal). Szeretetteljes nyelveink: minőségi idő, elismerő szavak, ajándékozás, testbeszéd, testi érintés, szívességek.
- Szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést és kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.

1.2. Alapelvek

Tehetségsegítő programunk az óvodai nevelésünk szerves részét képezi. A gyermek egész napjára vonatkozóan és a vele foglalkozó valamennyi felnőtt együttműködésén keresztül valósul meg alapelvei szervesen illeszkednek Pedagógiai Programunk alapelveihez:

..... Tehetségsegítő Programunk alapelvei:

„A felfedezés lényege: látni azt, amit már mindenki látott, de olyat gondolni, amit senki más nem gondolt róla.” (Szent-Györgyi Albert.)

- Szem előtt tartjuk Dr. Balogh László véleményét: „az óvodáskor alapozó szakasz”, és szenzitív volta miatt jelentős időszak a tehetségsegítésben.
- Az óvoda és a család kölcsönös kapcsolatának elve.
- Az egyéni különbségekre való odafigyelés, az egyéniség tiszteletben tartásának elve (Magában foglalja az esetleges módosításokat, a tanácsadást, gondozást is.)
- Folyamatosan segíteni a kíváncsiság kielégítését, gazdagítását, erőltetés, presszionálás nélkül.
- Vegyük figyelembe a helyi értékeket, szokásokat, hagyományokat a munka során.
- „ A tehetséggondozás nem minőségében különbözik tehát óvodai nevelőmunkánk egészétől, hanem a tehetségigéreték speciális szükségéit veszi figyelembe.” (Dr. Herskovits M, *Bárczay Anna Városi Óvoda tehetségprogram, 2018.*)

b) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Gyermekvédelem, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermekvédelmi munkát a humánus, segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jelenti. A gyermekvédelmi munka fő céljának a prevenciót tekintjük, amely során szeretnénk megakadályozni a veszélyeztetett státusz kialakulását.

A települési önkormányzat feladatkörében van: az általános segítő feladatok (un. alapszolgáltatási csomag) biztosítása – családsegítő és gyermekjóléti szolgálat működtetése

A járásszékhely önkormányzatok feladatkörébe van (kötelezően ellátandó feladatként): a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása – család és gyermekjóléti központ működtetése

A gyermekeink szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg csonka családokét.

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és intézményi hatások az értékek és a normaválság, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák miatt növekszik a feszültségszint és csökken a feszültségtűrő kompetenciájuk. Ez a családi otthonokban érezteti hatását és leggyakrabban a gyerekeken vezetődik le. A fentiek káros hatása megjelenik az óvodában is, a gyermekek teljesítmény-, magatartás-, és kapcsolatzavarainak formájában.

Az óvodai gyermekvédelem egyik legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája (éhsége, agresszivitása, szorongása, hiányzások stb.) itt érzékelhető először.

Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról¹

*A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása*⁴⁹⁹

„67/A. §⁵⁰⁰ (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c)⁵⁰¹ a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.”

Az 1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról 5.§-a meghatározza a veszélyeztetettség fogalmát: „*n*)²² *veszélyeztetettség*: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza”

Ha a gyermek személyiségfejlődését a szülő vagy a környezet nem biztosítja, a gyermek fejlődését veszélyeztetik.

A halmozottan hátrányos helyzet, és a veszélyeztetettség nyilvántartásba vételének szempontjai óvodánkban:

- súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés
- elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi-lelki bántalmazás
- súlyos érzékszervi károsodás, illetve tartós betegség

A hátrányos helyzetű gyermekeknél a szükségletek kielégítése korlátozott valamilyen mértékben, de fejlődése nem veszélyeztetett. Kialakulásához vezető tényező lehet: alacsony jövedelem, rossz lakáskörülmény, szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje nevelési hiányosságok, munkanélküliség

A gyermeki jogok érvényesülése a nevelésben a résztvevőkön múlik. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért az intézmény vezetője felel.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

Az óvodavezető feladatai:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítéseit és az érvényesülés ellenőrzését.
- A vezetői felelősség kiterjed az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl a gyermekbalesetek megelőzésére is.
- A rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítása.
- Az egészséges életmód biztosítása.
- Fontos feladat, hogy 3. életévét betöltött gyermek, óvodába járása biztosított legyen. A vezető felelőssége, hogy az esélyegyenlőség érdekében a gyermekek ne maradjanak ki az óvodai felvételtől, különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.
- Szükség esetén, a családon belüli körülmények figyelembevételével, javaslatot a család bevonása a szociális segélyezettek körébe.
- A gyermekkel kapcsolatos adatok védelme, az óvoda SZMSZ-ének adatvédelmi szabályzatában foglaltak szerint. Hivatali titoktartási kötelezettség betartása.
- Az óvodavezető kapcsolatot tart minden olyan intézménnyel, ahol a gyermekek képviselőjében szükséges.

Óvodapedagógusok feladatai:

Elsődleges feladatok:

- Szakértelmükkel, tapasztalataikkal segítsék a gyermeket abban, hogy sikeresen illeszkedjenek be az óvodai közösségbe, meglévő képességek kibontakozhassanak, hiányzó képességek fejlesztése folyamatos legyen, hogy a gyermek szocializációja során elszenvedett hiányosságait a család segítése mellett pótolják, javítsák.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségét észlelik, kötelességük a maguk eszközeivel –gondozási tanácsokkal, pedagógiai eszközökkel –ezt elhárítani, illetve amennyiben ez sikertelen marad, jelezni az óvodai gyermekvédelmi felelősnek.
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel. A pedagógusnak észlelnie kell a gyermekek viselkedésében, rendezettségében adódó változásokat.

További feladatokat:

- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodában, szükség esetén védő, óvó intézkedésekre javaslatot tenni.

- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- Az egyéni lemaradásokat csökkenteni, a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolni.
- Az elősegíteni a Sajátos Nevelési Igényű gyermek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséni, adminisztrálni és szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájárulást javaslatával elősegíteni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolatot kialakítani, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése érdekében.
- Ismerni a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szerveket, szükség esetén vegye kapcsolatfelvételt kezdeményezni.
- A prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.
- Folyamatos kapcsolattartás az óvodai gyermekvédelmi felelőssel.
- A titoktartási kötelezettség minden családot érintő kérdésben érvényesüljön.
- A gyermekvédelem azt is igényli a pedagógusoktól, hogy ismerjék a velük kapcsolatban álló gyermekeket, a rájuk ható tényezőket, és segítsék elő a lelki traumák feldolgozását.

A gyermekvédelmi munka koordinálását a gyermekvédelmi felelős látja el, aki a nevelőtestület tagja. Az intézmény vezetőjének megbízásából képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat. Szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezen szempontok érvényesülését.

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- Összehangolni a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felmérése az óvodapedagógusok közreműködésével: nyilvántartásba vétel, a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség súlyosságának mérlegelése. Szükség esetén javaslatétel a további teendőkhöz.
- Feljegyezni a nyilvántartásba, a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit.

- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Nevelési év elején megtervezni a gyermekvédelmi munkatervet az adott évre, tanév végén éves értékelés készítése.
- Kapcsolattartás az Önkormányzat szociális feladatokat ellátó munkatársával és Téglás Város Önkormányzatának Család- és Gyermekjóléti Szolgálatával.
- Rendszeres részvétel Téglás Város Önkormányzatának Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának esetmegbeszélésein.
- Fontos feladata, hogy segítse a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézmény szintű megállapítását.
- Munkájáról, az ügyek intézéséről az intézmény vezetőjét, és az adott gyermekre vonatkozó óvodapedagógusokat folyamatosan tájékoztatni.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- Szülői értekezletek, nyílt napok, nyitott óvoda, óvodai rendezvények.
- Személyiségfejlesztő tréningek tartása az óvodai dolgozóknak.
- Alkalmanként szülők klubja szervezése, mentálhigiénés foglalkozások tartása.
- Közös kirándulások évente 1-2 alkalommal, munkadélutánok szervezése.
- Gyermeki és szülői jogok ismertetése az óvodát kezdő szülők részére a 0. Szülői értekezleten, év elején minden csoportban a szülői értekezleten.
- Adományok gyűjtése, kiosztása a hátrányos helyzetű gyermekek, családok részére.

A gyermekek esélyegyenlőségeit szolgáló intézkedések, esélyegyenlőségi terv

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha a köznevelés terén általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberei méltóságához.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII:27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Téglás Város Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Ebben az óvodára vonatkozó feladatokat is érinti.

Annak érdekében, hogy településünkön minden gyermek részt vegyen az óvodai nevelésben, a törvényi előírásoknak megfelelően figyelemmel kísérjük a 3 éves gyermekek rendszeres óvodába járását.

Célunk a nevelésben, a tapasztalatszerzésben, a megismerésben, hogy foglalkozunk a felzárkóztatással, a tehetséggondozással és az integrációval, inklúzióval amennyiben objektív és szubjektív feltételeink lehetővé teszik. Egyenlő bánásmódban részesítjük óvodásainkat az óvodai élet minden területén.

A család a legfontosabb partnerünk. A sikeres nevelőmunka alapvető feltétele a kölcsönös felelősségen, egyenlőségen alapuló jó együttműködés. Fontos, hogy az óvoda és a család együttműködése alkalmazkodjon a kor társadalmi igényeihez, ne szegregálódjon el egy család sem az óvodai élettől.

Partnereink között társintézményeinkkel való kölcsönös bizalom, felelősségvállalás céljaink közé tartozik. Olyan közös kapcsolódási pontok keresése és fenntartása, amely segíti óvodásaink és családjaik társadalmi beilleszkedésének esélyeit.

A gyermekek esélyegyenlőségeit szolgáló intézkedések:

Az óvodánkban dolgozó kollégák mindennapi tevékenysége, a nevelési programban megfogalmazott elvek szerint ellátott gyermekvédelmi feladatok mind – mind részei annak a komplex hatásnak, amely szükséges az esélykülönbségek csökkentése, az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében. Lehetővé téve azt, hogy a gyermekek személyisége szabadon kibontakozhasson.

- Programunkban is fontos szerepe van a zökkenőmentes óvodai befogadásnak (biztosítjuk az anyás befogadást).
- Törekszünk arra a gyermek érdekében, hogy harmonikus szülő – gyermek – pedagógus viszony alakuljon ki.
- Óvodába érkezéskor felmérjük, hogy a gyerekek az egészségügyi szokások milyen szintjén állnak, milyen értékrendet hoztak családjukból.
- Szakértői hálózat segíti fejlesztő munkánkat, amit ingyenesen vehet igénybe minden szülő (logopédiai szűrés, iskolaérettségi, pedagógiai vizsgálat, pszichológiai megsegítés). Azokkal a gyerekekkel, akiknek szükséges a fejlesztés fejlesztő pedagógusaink foglalkoznak.
- Pedagógusok továbbképzése a továbbképzési ütemterv és az óvodában megjelenő igények szerint.

Fontos és folyamatos feladatunk, hogy a szülőket és a partnereinket bevonjuk az intézményi nevelőmunkánkba. Színes és folyamatosan megújuló programjaink erre is lehetőséget adnak. A Téglás Város Önkormányzatának Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának munkatársaival rendszeres kapcsolattartás is feladatunk, amely a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek érdekében elengedhetetlen.

Szociális segítő az óvodában

Szociális segítő tevékenység az óvodában végezhet egyéni, csoportos és közösségi tevékenységet. Szerepét, kapcsolatait, feltételeit, a szolgáltatáshoz kapcsolódó intézményi tevékenységet az Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlathoz az óvodában (2019) kiadvány rögzíti.

Az óvodai és iskolai szociális segítés új, kötelezően megvalósuló tevékenység, amely ágazatközi szinten biztosít szolgáltatást a nevelési-oktatási intézményekben a gyermekjóléti ellátórendszeren keresztül. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet a járási székhely önkormányzata által fenntartott család- és gyermekjóléti központoknak (a továbbiakban: központ) kötelező biztosítaniuk 2018. szeptember 1-jétől valamennyi nevelési-oktatási intézményben.

Az óvodai és iskolai szociális segítő (a továbbiakban: szociális segítő) tevékenységének alapvető feltétele a két ágazat szakembereinek széles körű együttműködése. Ahhoz, hogy a szociális és a nevelési-oktatási intézményben dolgozó munkatársak együttműködése eredményes legyen, arra van szükség, hogy ismerjék egymás tevékenységeinek kereteit, módszereit, valamint kialakítsák azokat az együttműködési eljárásokat, amelyek meghatározzák közös feladatvégzésüket

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység hangsúlya a megelőző és megkereső tevékenységen van, szolgáltatásai pedig döntően a nevelési-oktatási intézményekben valósulnak meg, ezért kulcsfontosságúvá válik a szociális segítő és az intézmény közötti együttműködés (Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlathoz az ÓVODÁBAN 1-15 o)

3. Tartalmak

„A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól. A feladatrendszer elemei egymást átszőve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermek nevelésének tartalmát.” (TVKP 51. o)

A tevékenységeknek fontos megjegyeznünk óvodai vonatkozásait:

- A gyermekek ismervei alapján fogalmazódik meg a tartalmak igénye,
- a tevékenység a gyermek számára fontos és távlatokat ad. Távlát alatt azt a belátható időt értjük, amikor a gyermek tudja, hogy ezt eddig csinálom és ez következik.
- a tevékenységbe bele tartozik a létrehozás, az alkotás,
- egyéni haszna és érdeke is lehet benne a gyermeknek,
- gyakorlati illeszthetősége van a mindennapi élethez /óvodai, családi, környezeti/
- a gyermek számára az elérhető eredményt szimbolizálja,
- van lehetősége befolyásolni a tevékenységet a gyermeknek. (Pálfi, 2017.)

3.1. A FEJLESZTÉS TARTALMA

3.1.1. *Játék és tanulási tevékenység*

Játék

„ A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.” (OAP, V.)

„A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.” (OAP, V.)

„ A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt- a szülő és az óvodapedagógus.” (OAP, V.)

„A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.” (OAP, V.)

Az óvodáskorban meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét. Fontos, hogy a játék az óvodai élet egészét szője át. A játék szervezi egyggyé az értelmi, érzelmi, társas folyamatokat. A játékban a különböző személyiségjegyek, az érzelmi, akarati élet tulajdonságai, a társas kapcsolatok, az értelmi képességek komplex módon fejlődjenek.

Az óvodai élet középpontjában a játék áll, amibe komplex módon illeszthető be és köthető hozzá minden egyéb tevékenység. Pedagógiai koncepcióinkban a játék az óvodai nevelés egyik fő eszköze, ezért a benne rejlő lehetőségeket tudatosan használjuk fel. A játékon keresztül alakulhatnak, fejlődhetnek a gyermek készségeinek, képességeinek komplex rendszere, így a mozgás, testi képességek, értelmi, anyanyelvi képességek, érzelmi, erkölcsi, akarati képességek.

Az óvodában sokat és jól játszó gyermekekből óvodáskor végére nyitott, érdeklődő és majd alkotó, tevékeny ember válhat.

A játékban lehetőség nyílik arra, hogy megismerhessék, felfedezhessék a körülöttük levő világot, megválasszák a játszótársakat, játszóeszközöket, önálló megoldását keressék a problémahelyzeteknek, konfliktusoknak. A játék segíti a gyermeket abban, hogy kifejezze és feldolgozza legbensőbb érzelmeit, indulatait, élményeit, vágyait, konfliktusokat, közben számos kommunikációs helyzet adódik.

Törekszünk arra, hogy gyermekeink megőrizhessék a játék örömét, játékhelyeteiket a pozitív érzelmek alakulása, a saját értékek megmutatása, a szabad önkifejezés, a kreativitás jellemezze.

„Az óvodában előtérbe kell helyezni, a *szabad játék* túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.” (OAP, V.)

A játék egyszerre két oldalról hat a gyermek személyiségére. Az individuális énjének kielégítése útján a szabad játék segítségével és a gyermek szociális énjének kielégítése, erősítése a szervezett játékok által.

A szabad játék során, mi óvodapedagógusok azt fogalmazzuk, „tervezzük” meg, hogy mi mit fogunk csinálni, nem azt, amit a gyermek. A gyermekek érdeklődésének feltárása, annak folyamatos nyomon követése, az érdeklődést magában hordozó, azzal együtt járó környezet biztosítása, a játékelképzelések, játéktervek támogatása az óvodapedagógus feladata. A szabad játékban a gyermek megismerése után fontos, hogy elfogadjuk az egyes gyermek játékát segítenünk és nyomonkövetnünk szükséges. Nincsenek életkori szintek, követelményszintek, hanem hozzáadott lehetőségek vannak. Amit az óvodapedagógus hozzáad, az segíti a gyermeket a haladásban. El kell fogadnunk a gyermek játékkonceptióját ami azt jelenti, tudja mit szeretne játszani. Ha ez megvan, akkor ez viszi tovább. Aki eddig a szintig nem jut el, ott kell segíteni az elakadást. Ott figyelniük kell arra, hogy van –e modell a

gyermek számára, ha nincs otthon leképezhető modell, akkor mi magunk legyünk azok, ezért fontos, hogy élményszerű legyen az óvoda. (Pálfi, 2017.)

Az óvodapedagógusok által szervezett *fejlesztő játékokat* óvodánk szakmai koncepciójának megfelelően, annak elérése érdekében valósítjuk meg.

Fejlesztő játékként a pedagógus által tudatosan befolyásolt gyermeki tevékenységet értjük, amelyet a gyermek belső lelki eseményként, játékkihívásként él át és elősegíti személyiségének dinamizált területét egy magasabb pszichikus működési szintre emelni. (Pálfi, 2017.)

Megtervezzük, hogy mit fogunk csinálni, a képességek közül melyeket kívánjuk aktivizálni, hogy nevelési céljaink, a leghatékonyabban megvalósuljanak a játék segítségével.

Szükséges tehát a gyermek spontán és szervezett játékának folyamatában egyaránt az óvodapedagógus tudatos jelenléte, az igény szerinti együttjátás, ösztönző, támogató magatartása.

A fejlesztőjáték célja:

- A fejlődés katalizálása
- Sokszínű élmény biztosítása
- A fejlődési diszharmóniák és nehézségek feloldása
- Kollektív emocionális élmény nyújtása

A nyugodt játék feltételeinek megteremtése, kibontakoztatásának elősegítése:

A gyerekek játékát jellemezze ötleteinek szabad áramlása, a másik gyermek meghallgatása, az alkotó együttműködés kialakulása. A következetesség, a rendszeresség akkor megnyugtató a gyermek számára, ha benne a játék folyamatosságának biztosítása húzódik meg. A játékhoz jó napirend szükséges, mely folyamatos és rugalmas. A megkezdett játékot holnap is folytathatja, a felépült építmény több napon át is megmaradhat, s ezeket ötleteikkel gazdagíthatják, kiegészíthetik, újraalkothatják.

A rugalmas napirend jól biztosítja a játék folyamatosságát, így a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül játszhatnak több órán keresztül. Óvodánkban a tízóraizás folyamatosan történik, így biztosítva a játék folyamatosságát- ezzel lehetővé tesszük a gyermekeknek, hogy zavartalanul kiélhessék játékigényüket.

Addig folytatódhat a kedvelt tevékenység, amíg az a gyermek számára érdekes élményt és örömet adó. Az óvónő a játék végét időben jelzi, hogy felkészülhessen a gyermek a játék befejezésére. A gyermek a napirend kötött részében is érezze, hogy nem kell sietnie.

A gyermekek környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják, melyek igen szerteágazóak, sokfélék és az óvodai közösségben, környezetben lehetőségük van a megelevenedésre. Feladatunknak tartjuk, hogy támogató attitűdünkkel, a játékszükségleteknek megfelelő aktuális feltételek biztosításával (megfelelő érzelmi, tárgyi környezet, élmények) a gyermek belső motívumai aktivizálódjanak, teremtsük meg annak a lehetőségét, hogy ezeket a gyermekek játékidőben újra átélhessék. A gyermekek napi játékgigényéhez igazodva rugalmasak vagyunk a játszóhelyek kialakításában, asztalok, székek könnyen elmozdítható bútorok átrendezésével, a kívánt játéktémának megfelelően. A vegyes életkor sajátosságaiból adódóan lehetőséget biztosítunk az egyedül, az egymás mellett, a csoportban való játékra, fontos, hogy a különböző játszócsoportok ne zavarják egymás játék és egyéb tevékenységét.

A megfelelő szokás- és szabályrendszer hozzájárul a csoport életének szervezettségéhez, kialakításával fejlesztjük a gyermekekben a viselkedési normák kialakulását, az egymás tiszteletben tartását. Mivel a szabályok betartásánál még a nagyobb óvodásoknál is (életkori sajátosságai miatt) hiányzik a belátás, így a szabályok kialakításánál hosszabb távú céljaink vannak. Ezeknek a hosszabb távú céloknak óvodában csak az elmozdulásait várhatjuk el, hiszen a szabályok belülről jövő betartása csak kisiskoláskorra alakul ki. A szabályok melyekhez alkalmazkodni kell, ésszerűek és betarthatóak legyenek, ne olyan mennyiségben jelenjenek meg, mely gátolja a szabad játékot és egyéb tevékenységüket. Ezek a szabályok azért szükségesek, hogy a szabad játék minden gyerek számára megvalósulhasson.

A napi életszervezésben törekszünk arra, hogy minél több időt kapjanak a gyermekek az udvari vagy szabad levegőn lévő játéktevékenységhez. Itt a megnövekedett hely, a nagyobb önállóság, a helyhez kötöttség feloldása, a természetes környezet a szabadabb játék lehetőségét biztosítja. Az udvaron közös, mindenkire érvényes szabályok vannak, a játékeszközök használatával kapcsolatban, a szabályok betartatása pedig minden óvónő számára kötelező. Ezt a szabályrendszert az udvari team évente felülvizsgálja, aktualizálja. Az udvari team játékszabályai írott formában megtalálhatók a csoportszobákban. Úgy kell a gyermeki szabálytudatot alakítani, hogy minden óvónőnek a jelzésére, felszólítására hallgassanak.

Az óvodai csoporton belüli szabályok azonosak és betarthatók legyenek minden gyermek számára. A keretek meghatározása, közös szabályrendszer a csoportban, mely segíti az

együttes létet fontos a csoport működése szempontjából. Elvárt attitűd ezen a téren az óvónőtől a következetesség, hitelesség.

Konfliktushelyzet a játékban is adódhat gyermek-gyermek között. Először hagyni kell a saját megoldásaik megtalálására a konfliktus feloldására. Amennyiben még nem állnak a viselkedés és az együttműködés ezen szintjén mintát, ötletet adjon az óvodapedagógus a konfliktus feloldására, megoldására. Olyan mintát és ötletet, melyet egy másik konfliktusos helyzetben már a gyerekek adekvátnak hasznosítani tudnak.

Az óvodapedagógus feladata a játékkal kapcsolatban:

A játékban való részvétel többféle módon történhet:

- Az óvodapedagógus olyan légkört és fizikai teret biztosít, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközöket használ fel, mennyi ideig tart a játéka.
- Új ötlet, a kellő időben adott segítség – megerősítés – konfliktusok feloldása.
- Az óvodapedagógus által szervezett játékban a felkínált lehetőségek között szabadon választhat (pl. játékhelyzetek, szerepek – társak között).
- „Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához...”
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyermekekkel” (TVKP 59. oldal)
- „Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ maradjon, illetve segítőtvé, kezdeményezővé legyen, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte tegye lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.” (OAP V.)
- „A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabály játékokhoz.” (OAP V.)
- A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- Keresse az aktuális élményszerző lehetőségeket és használja ki.
- Az udvari játékban minden óvónő, minden körülötte játszó gyermekért felel. Bármely

hozzá forduló gyermeknek nyújtson segítséget, a saját csoportjában járó gyerekeket természetesen szem előtt kell tartania.

- „A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.” (OAP V.)

ÓVODÁSKOR VÉGÉRE, A JÁTÉK TERÜLETÉN:

A gyerekek a cselekvésekből értik meg leginkább a világot, ezekből a biztos cselekvésekből tudunk következtetéseket megnevezni.

Hipotézisek, mint koncepcionális vezérfonalak jelen vannak a játékában, egyre biztosabban meg is fogalmazza ezt a gyermek. Ha hipotézist tud felállítani, akkor már a művelet előtti szakasz is következik a fejlődésében.

Játékában átváltozási szükségletei megjelennek, önszabályozó mechanizmusok pedig szintén a játék által fejlődnek.

Azok a gyerekek, akik ezt az önszabályozó mechanizmust működtetik, célképzéssel rendelkeznek, együttműködési képességüket állandóan aktiválják, a céljaikért meg kell nyerni valakiket és ettől céljaik meg is valósulnak, innen erősödik önértékelésük, önbizalmuk, énképük egyre pozitívabb lesz.

(Pálfi, 2017.)

Tanulás /tevékenységben megvalósuló tanulás/

„ 1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

4. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

5. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése.

6. A tanulás lehetséges formái az óvodában.

- az utánzásos minta –és modellkövetés magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakori problémamegoldás.” (OAP III.)

A gyermekközpontú szemlélet, mint központi kategória van jelen a pedagógiánkban, ebből következik a tanulásnak és a tevékenységnek az értelmezése is. A tanulás a gyermekek teljes óvodai életét jellemzi és jelenti (motoros, kognitív és szociális).

A tanulás az; folyamatos, utánzásos, spontán, cselevő aktív tapasztalás, benne van a gyermekek kérdései és válaszai, irányított megfigyelés, felfedezés, gyakorlati problémák megoldása. (Pálfi, 2017.)

„A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik az óvodáskorban...

Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. ... A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek.”(TVKP 62. oldal)

A tanulásban egy aktivizáló helyzet legyen, nincsen tanulás tevékenység nélkül, tehát a gyermek akkor tanul, amikor a tevékenységben benne van.

Kiindulási alapunk, hogy a játék a gyermek számára a legalkalmasabb tanulási forma. A tanulási lehetőségeket az egész napi tevékenység-rendszerébe integrálva biztosítjuk a gyermekek számára. Kiváló alkalom erre minden játék, játékos tevékenység. A játéknak és a tanulásnak azonos a gyökere, a gyermekek tevékenységi vágya, a felfedezés lehetősége, kíváncsisága, utánzásos viselkedése. A tanulási folyamat tervezésében, és megvalósításában tudatosan törekszünk a gyermekek motiválására, aktivizálására.

Célunk, hogy a cselekvő gondolkodás szintjéről, a gyermek jusson el a konkrét fogalmi gondolkodás szintjére. A tevékenységek általi többoldalú tapasztalatszerzésből, egy komplex érzékelő, észlelő folyamat alakul ki, amely a tanulási folyamatot indukál.

A témakörökön, a tevékenység anyagain belül nem lehet mindent komplexen megvalósítani. Ilyenkor célszerű visszatérni a hagyományos foglalkozások tervezéséhez. Ez teljes egészében az óvodapedagógus kompetenciájába tartozó kérdés.

A fejlődést elősegítő tevékenység/-ek szervezeti formája:

kötött, kötetlen

A fejlődést elősegítő tevékenység/-ek során alkalmazott munkaformák: *egyéni, csoportos, egyénre szabott, mikrocsoportos frontális, páros*

A gyermek a tanulást játékként élje meg, mivel „a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek a gyerekek, hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is.” (TVKP 62-63. oldal)

Az óvodában olyan környezetet biztosítunk, mely motiválja őt arra, hogy átélhesse az „én is tudom, én is képes vagyok rá” élményét.

A gyermekek megismerési vágyának, érdeklődésének megfelelő, változatos tevékenységek szervezése során építünk az előzetes ismereteikre, élményeikre. A tanulás hozzájárul azon képességek fejlődéséhez, amelyek szükségesek az alapkultúrtechnikák elsajátításához, a sikeres iskolai teljesítményhez.

Az új tevékenységek biztosításával lehetőséget kap a gyermek, hogy minél többször kipróbálhassa önmagát, megismerheti saját teljesítő képességét és reális önbizalma alakuljon ki.

Ne legyen az óvodai tanulás görcsös erőfeszítés, megfelelni akarás, kudarcból való félelem. A siker élménye motiválja a gyermeket az újabb tevékenységre.

Míg a siker öröme motivál, addig a kudarc többnyire akadályoz. A sorozatos kudarcélmények pedig szorongáshoz vezetnek. A kudarc kiküszöbölésénél a tevékenységeket gátló kudarcok elkerülésére törekszünk úgy, hogy:

- erősítjük a gyermek reális önbizalmát
- az elért eredményt dicsérjük, pozitívumokat kiemeljük
- lehetőséget biztosítunk az újra próbálkozásra, tapasztalatszerzésre
- biztosítjuk a javítás lehetőségét, a gyermek képességeinek megfelelő feladatadással
- differenciáltan nyújtunk segítséget
- választási lehetőséget biztosítunk a gyermeknek
- egyéni fejlesztő tervet készítünk

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- „Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.” (OAP III.)

- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezzen, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan válassza ki a leginkább megfelelőt.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekedjen, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre, öndifferenciálásra.
- Tartsa szem előtt a játékosság elvét.
- Törekedjen a komplexitásra.
- A tanulási folyamat szervezésében vegye figyelembe az egyéni fejlettségi szinteket, az egyéni haladást, életkori sajátosságokat, ennek megfelelően válassza meg az alkalmazott módszereket.
- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével alkalmazza a differenciálást.
- A tanulást támogató környezet megteremtése során építsen a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Teremtsen lehetőséget a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek készségeinek alakítása, képességeinek, részképességeinek sokoldalú, komplex fejlesztése.
- Ismerje, kritikusan, céljainak megfelelően használja a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket.

„A tanulás lehetséges formái az óvodában:

-az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),

– a spontán játékos tapasztalatszerzés;

– a játékos cselekvéses tanulás;

– a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;

– az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;

– a gyakorlati problémamegoldás.” (OAP V.)

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE, A TANULÁSTERÜLETÉN:

„1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetővé teszi a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a térbeli észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a térbeli tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartama, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán

ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3.* A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.” (OAP VI.)

3.1.2. Társas és közösségi tevékenység

Az ember alapvetően társas lény, ezért természetes igénye a közösségi lét. A közösség célja egyrészt, hogy kielégítse az egyén közösségszükségletét, másrészt valamilyen a társadalom számára fontos feladat teljesítése.

Ilyen módon az óvoda, mint közösség, fontos szerepet játszik a gyermek fejlődésében, egyúttal azonban a társadalmi szintű nevelés feladatát is ellátja. A közösségi nevelés lehetővé teszi az élethez, az egyén társadalomba való beilleszkedéséhez szükséges személyiségjegyek alakulását. A közösségi nevelés az egész nevelőmunkát áthatja.

Az óvoda csak a szülőkkel szoros együttműködésben érhet el eredményt.

„A közösségben való élni tudást pedagógiaileg tervezetten, tudatos fejlesztő tevékenységek által és a közösségben élve, mozogva a többiekkel együttműködve lehet elsajátítani. ...

Ebben az életkorban kell egyrészt stabilan megalapozni azokat az általános individuális képességeket, amelyek később az egész iskolai pályafutás alapjait jelentik, másrészt érzelmileg képlékeny impulzív, természetszerűen énközpontú, csoporttudattal nem rendelkező gyermekeket segíteni, rávezetni, nevelni és tanítani a csoportban élés művészetére....

(TVKP 67. oldal)

„A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a tevékenység bázisára támaszkodva a teljes nevelési folyamatot átfogja.” (TVKP 69.)

„A család szocializációs funkciója többszintű. Ellátja a gyermek biológiai gondozását, biztosítja azokat a feltételeket, amelyek az éréshez és fejlődéshez szükségesek, ugyanakkor meghatározott magatartás és szerepmintákat is közvetít. Erre a primer szocializációs alapozásra épül azután a tudatos nevelés, a családi szoktatás, ellenőrzés, tanítás, fegyelmezés, jutalmazás. Így teremődnek meg a családon kívüli nevelés alapjai a személyiségben.”

(Bagdy, 1995. 15. p.)

A közösségi szokások kialakítása lehetővé teszi, hogy a gyermekek minél több tevékenységben részt vehessenek úgy, hogy képessé váljanak a csoportkeretek, csoportnormák és legfőképpen a másokra való odafigyelés, az egymás mellett élés elemi szabályainak betartására. A jó szokásrendszer teszi lehetővé, hogy az egyik gyermek ne zavarja a másikat a tevékenységek végzése közben és kialakuljon a gyermekek között egy jó együttműködés.”

(TVKP 72.)

Ehhez az óvoda számára elengedhetetlen a családdal való szoros együttműködés, a családi mintákat, szabályokat ismerő óvodapedagógus. A közös és kölcsönös bizalomra épülő

kapcsolat. Óvodánk olyan helyzeteket teremt nevelőmunkájában, ahol többféle módon vonja be a szülőket a közösséget építő nevelési folyamatba.

Befogadás az óvodába

A társas és közösségi tevékenységek folyamatában a legfontosabb pont, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával. A csoport mindkét óvodapedagógusa biztosítja a fokozatos átmenetet, és lehetővé teszik a szülőkkel együtt történő befogadást.

A rendszeres óvodába járás előtt, óráról-órára, napról-napra fogadjuk, szoktjuk be a gyerekeket. A kisebbeknek általában két hétre van szükségük az óvoda elfogadásához. A nagyobbaknál előfordulhat, hogy rövidebb idő alatt is zökkenőmentesen beilleszkednek. A közös indulás jó alapot teremthet a folyamatos, őszinte együttműködéshez.

Az óvoda nyitottsága nemcsak a befogadás ideje alatt, hanem az óvodáskor végéig biztosítja a szülőknek a nevelőmunkába történő közvetlen betekintést.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- „Biztonságos, nyugodt félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktus felvételre.” (TVKP 77. oldal)
- A félénk, zárkózott, peremhelyzetű gyermeket segítse, hogy a közösségben elfogadott, érzelmileg kiegyensúlyozott gyermekké váljon.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek toleráns, kompromisszumokra hajlandó személyiségekké váljanak.
- A gyerekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli.
- Fokozatosan alakítsa a gyerekek tűrő és konfliktusmegoldó képességét. A szélsőséges esetektől eltekintve az a célszerű, ha a gyerekek a saját indulataik által keltett konfliktusokat maguk oldják meg.
- Alkalmazza tudatosan a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élménygazdag tevékenység, program során.
- Az óvodai élet (csoport) szokásai, szabályai betartásának gyakoroltatása.
- Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKORVÉGÉRE A TÁRSAS, KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉG TERÜLETÉN

- A gyermek saját személyiségéhez mérten képes társaival és a felnőttekkel nyílt, őszinte, kezdeményező kapcsolattartásra.
- Képességeihez mérten aktív, tevékeny tagja a közösségnek.
- Toleránssá, segítőkésszé, alkalmazkodóvá, kompromisszumra hajlandóvá válik, nemcsak a felnőttekkel, hanem társaival is.
- A közösségben érzelmileg kiegyensúlyozott.
- Felismeri, mikor kapcsolódhat be a társai tevékenységébe, érdeklődik társai iránt.
- Felelősséget érez a vállalt és elkezdett feladatokért.
- Örül a közösen elért sikereknek.

3.1.3. Értékteremtő munkatevékenység

A munka tudatos, célirányos tevékenység.

„Az belátható, hogy életünk nagy részét munkával, munkában töltjük el. 3 –7 éves korban ebből csupán annyit kellene megvalósítanunk, hogy szeressen tevékenykedni a gyermek, szívesen végezzen saját maga és a társak számára olyan cselekvéseket, melyek a munkatevékenység körébe tartoznak.” (TVKP 79. oldal)

„ A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka, és munka jellegű tevékenység- az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi munka, a környezet-, növény- és állatgondozás.”(OAP V .)

A munka olyan külső hatásból irányuló tevékenységként érje a gyermeket, hogy életkori sajátosságának megfelelően és testi épségét ne veszélyeztesse. A munka és a munkajellegű játékos tevékenységek rendszeresek és folyamatosak, beépülnek a mindennapokba. A gyermekek napi tevékenységének természetes részét alkotják. Legfőbb értéke, a munkához való pozitív viszony alakításában, a munka igénylésében, a munka szeretetében van. A munka állandóságával, folyamatosságával alakul ki az önálló munkavégzés igénye.

A munkatevékenység a gyermekek számára örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység legyen.

„A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;

- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, és képességek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.(OAP V.)”

Óvodánkban a következő munkafajtákat különböztetjük meg:

- Önkiszolgálás, a gyermekek a saját személyükkel kapcsolatos teendőket (pl. testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása) a lehető legkorábbi időponttól kezdve próbálják önállóan elvégezni.
- Önként vállalt naposi munka.
- Felnőttektől kapott kisebb megbízatások teljesítése, környezet gondozása.
- Játékeszközök közös rendben tartása.
- Ünnepségek előtt a csoportszoba feldíszítése.
- Óvodánkban fontosnak tartjuk az élősarok kialakítását, a kerti munka és az évszaknak megfelelő aktuális munkavégzések megvalósítását: pl. növény és kisállat gondozást.

A munka aktivitás vált ki, gondolkodásra készíti a gyermeket. Célunk, hogy munkavégzés közben új ismereteket szereznek, megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat gyűjtenek. Eközben ok- okozati összefüggéseket fedeznek fel, megismerik a munkafolyamatokat, azok sorrendjét, megtanulják az eszközök, szerszámok használatát. Folyamatosan tanítjuk a gyermekeket a feladatok elvégzésére, a szokások alakítása közben szem előtt tartva a gyermek önállóságát, készségeit, tapasztalatait, egyéni fejlődési ütemét. Ennek megfelelően egyénileg differenciáltan nyújtunk segítséget, mely nem mentesíti a gyermeket a feladatvégzés alól, hanem rávezeti. A munka értékelése, a jellegétől függően a csoport, és az egyes gyermekek fejlettségének megfelelően történik.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- „A gyermeki munka az óvodapedagógustól olyan tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést, és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermek saját magához mérten fejlesztőértékelést igényel.”(OAP V.)
- Olyan munkát bízjon a gyerekekre, amelynek a folyamatos elvégzésére, és teljes befejezésére képesek.

- A munkatevékenységek megválasztásakor vegye figyelembe a gyermek önkéntességét, megismerési vágyát, aktivitását és érdeklődését.
- A munkavégzés során biztosítsa a gyermek teljes önállóságát.
- Figyelje és segítse, hogy a gyermekek a munkamegosztás során megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- Figyelmet fordítson az életkornak megfelelő munkavégzés gyakorlására, az egyéni differenciált segítségadásra.
- Lehetőségeihez mérten folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- Olyan helyet biztosítson a munkaeszközök számára, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják azokat.
- Törekedjen arra, hogy minden tevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE A MUNKA TERÜLETÉN:

- Önként, szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- Kialakulnak ki a gyermekben a munkavégzéshez szükséges képességek, tulajdonságok, mint például kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság, önértékelés, közösségi értékelés, vállalkozó szellem.
- Az elvállalt naposi munkát, környezet és növényápolást, állatgondozást önállóan, felelősséggel végézik.
- Felismerik és önmaguk is kezdeményezik, ismerik a folyamatát, valamint önállóan, pontosan hajtják végre a feladatokat.
- Munkatempójuk kellően gyors és pontos.
- Megbízhatóak.
- A munkatevékenységeknek megfelelően válasszák és használják az eszközöket.
- Igényelik, és meg tesznek mindent az esztétikus környezetért.
- Részt vesznek a csoport díszítésében, vigyáznak a csoport rendjére.

3.1.4. Szabadidős tevékenység

A szabadidős tevékenység a 4-es feladatrendszer elemeként, nem elkülönítve, hanem egymást átszöve jelenik meg óvodai életünkben.

Közvetlen céljaink: - hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet melyben örömet leli, melyben dönthet, szabadon választhat és az ehhez szükséges képességei is fejlődnek.

Ezáltal tevékeny, döntésekre képes, egészséges értékítélettel bíró felnőtté válhat.

A szabad játéktevékenységet is a szabadidős tevékenység részének tekintjük.

Méréseink, megfigyeléseink, tapasztalatainként a szabadidős tevékenység új formája a SZABAD JÁTÉK NAPJA.

Erre kéthavonta egy alkalommal kerül sor. Minden csoport maga dönti el, hogy melyik napon valósítja meg.

A szabad játék napjait a következő szempontok figyelembevételével szervezzük:

- élményszerzés a játékhoz
- szerepjátékok erősítése
- eszközbővítés

A szabad játék napján az óvónő nem vonódik be a játékba, nem tervez egyéb tevékenységet, kezdeményezést.

Az óvónő tudatos jelenléte a szabad játék napján, a Pedagógiai Program JÁTÉK fejezetében foglaltak teljes mértékben adoptálhatóak a szabad játék napján is.

Ennek a napnak a megléte nem feltételezi azt, hogy az óvodai élet egészében nem a játék uralkodik, illetve, hogy a szabad játékfolyamat máskor nem valósul meg. Számunkra, illetve a gyermekek számára ez a nap egy plusz lehetőség a gyermekek játékanak megfigyelésére, és a szabad képzettársítások, a szimbólumok hosszantartó megélésére.

A szabad játék napján az óvodapedagógus nem kezdeményez, kerüli a tudatos fejlesztést. Csak akkor avatkozik be a játékba, ha a gyermekek nem boldogultak és szükség volt óvónői jelenlétre.

- konfliktuskezelés
- alkalmi szerepvállalások melyek a játék kiteljesedését segítik

A szabad játék napjával elősegítjük:

- önálló döntési képességeik fejlődését
- kellő szabadságot kapnak a gyermekek, így a pedagógusok megfigyelhették tudnak-e ezzel élni. Ha a gyermek tud élni saját szabadságával, megtapasztalhatja saját kompetenciáit, ezáltal kifejlődik önbizalma.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, az önálló tapasztalatszerzéshez, és egyéb tevékenységekhez, az életkornak, és az egyéni képességeknek megfelelően, mint pl.: mozgásos játékhöz, gyakorló játékhöz, szimbolikus és-szerepjátékhöz, a gyakorló játékhöz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Az óvónő megfigyeléseiben rögzíti, hogy milyen játékot, mennyi ideig játszott egy-egy gyermek vagy csoport, melyik milyen előzményre épült. Tudatos felkészülés, tudatos jelenlét a pedagógus részéről.

A gyermek részéről viszont örömteli, hosszantartó, élmények eljátszását lehetővé tevő, szimbolikus megjelenítések lehetőségét hordozó nap, a szabad próbálkozások napja.

Megfigyeléseinket egységes dokumentum alapján rögzítjük a csoportnaplóban. Tapasztalatainkat megbeszéljük a nevelőtestülettel, ennek eredményeként az éves munkaterv alapján döntjük el, hogy a szabadidős tevékenységek mely formáját valósítjuk meg. Ilyen forma lehet az átjárhatóság a csoportok között.

Alkalmoszerű óvodai ünnepeink, hagyományaink, rendhagyó óvodai programjaink, a szabadidős tevékenység részét képezik. Ide tartoznak az óvodai és városi szinten megrendezhető ünnepek, hagyományok, jeles napok, melyeken a családok is részt vehetnek.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenység megszervezésében:

- A szabadidős tevékenység során ismerje meg a gyermekek, képességeit egyéni érdeklődését, kedvenc időtöltését
- Tegye lehetővé, hogy alkalmanként a családok is részt vehessenek a gyermekek szabadidős tevékenységében.
- A szabadjáték megfigyelési tapasztalatait rögzítse.
- Biztosítson elegendő időt, helyet, nyugodt légkört, és eszközöket a szabadjátékhoz a csoportszobában és az udvaron.
- „Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás, és tevékenységi teret a gyerekeknek.
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét.
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek, alkotta eszközökkel, segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését.” (TVKP 87. oldal)

- Pihenőidőben és a délutáni szabad tevékenységben keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére a szabadidős tevékenység területén:

- A döntési helyzetekben saját igényeit felmérve dönt.
- A gyermek, baráti kapcsolatokat alakít ki.
- Fejlődik önállósága, kezdeményező kompetenciája, kreativitása, döntési képessége
- Bátran él a választás lehetőségeivel, saját képességeinek figyelembevételével.
- Biztonsággal igazodik el az óvoda szűkebb, tágabb környezetében.
- Figyelmes, nyugodt, kitartó legyen magatartása tevékenységek közben.

3.2. A FEJLESZTÉS KERETEI

3.2.1. *Komplex foglalkozások rendszere*

3.2.1.1. *Anyanyelv*

Az anyanyelvi nevelés legfontosabb színtere a család. Fontos, hogy az óvónő ismerje meg a család szociokulturális háttérét, amely jelentősen befolyásolja az óvodába érkező gyermekek kommunikációs készségét, képességét. Az anyanyelv használata az óvodai nevelés egész folyamatának szerves része. Óvodai nevelésünk fontos feladata az életkori beszédhibák felismerése, korrekciója, az élettani beszédhibák javítása szakemberrel, logopédussal való együttműködés alapján.

Ha lemaradást tapasztalunk, gondot fordítunk az egyéni fejlesztésre. Az anyanyelvi játékgyűjteményünket beépítjük a fejlesztő munkánkba. Az anyanyelvi játékok felhasználásának célja, hogy az óvodáskorú gyermekek játékos formában, élményeket szerezve ismerjék meg anyanyelvünket, fejlődjön beszédészlelésük, beszédmegértésük és beszédprodukciójuk.

Az óvodapedagógus önállóan dönthet arról mikor, milyen formában, valósítja meg az anyanyelvi nevelés feladatait. Az anyanyelvi nevelésben az óvodapedagógus jelentősége kiemelkedő. Példaértékű beszéde mintát ad a gyermekek számára, amely az óvodáskorú gyermekek személyiségfejlődését segíti elő, fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó.

Az anyanyelvi nevelés minden tevékenységet áthatva segíti a gyermekek önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak alakulását. Hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljanak azok a képességek, amelyek szükségesek az iskola megkezdéséhez.

Az óvodapedagógusok és a gyermekek környezetében élő felnőttek felelőssége az, hogy a gyermekek óvodáskorba érezzék meg a magyar nyelv szépségeit.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelésben:

„ – Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása.

- A gyermek szókincsének folyamatos bővítése.
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédmegértés fejlesztése.
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.” (TVKP, 99. o.)
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszédre.
- Képesé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- Az óvodai nevelési folyamat minden szakaszában is figyeljen a kommunikációs helyzetekre.
- A beszédhibák felmérése megfelelő módszerekkel történő javítása, szükség esetén logopédus és beszédfejlesztő pedagógus segítségének igénybe vétele.
- Elmélyíteni a magyar nyelv megismerését, megbecsülését, szeretetét, ezáltal a haza szeretetét, anyanyelvünk ápolását.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE AZ ANYANYELVINEVELÉS TERÜLETÉN:

- Rendelkeznek gazdag, árnyalt szókincssel, amely elősegíti a környezetben való tájékozódásukat, és lehetővé teszi gondolataik érthető kifejezését.
- Nyugodtan, figyelmesen végig hallgatják a felnőtteket és társaikat.
- Aktívvá válik relációs szókincsük.
- A beszédmegértés, beszédhallás önmagához képest fejlődjön.
- Sokat és nagykedvvel beszélnek, bátran kérdeznek.
- Beszédüket gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- Ismerik a szavak jelentését /legyen a szavak mögött „kép”/ képolvasáskor az összefüggéseket ismerjék fel.

3.2.1.2. *A külső világ tevékeny megismerése*

Az óvodai nevelés országos alapprogramjában, „a külső világ tevékeny megismerése címmel jelölt gyermeki tevékenységformában természetes egységet képez a környezeti nevelés és a matematikai nevelés. A közvetlen és tágabb környezetből szerzett tapasztalatok a valóság jelenségeinek, tárgyainak és törvényszerűségeinek felfedezése mellett lehetővé teszik a természeti, az emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi és térbeli jellemzőinek felfedezését is.” (Bihariné, Kanczlermé dr., 2019., 35. o.)

1. „A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.” (OAP V.)

Matematikai tapasztalatszerzés:

„A matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése a külső világ felfedezésével párhuzamosan zajlik, méghozzá aktív formában, hiszen érzékelve, cselekedve, megfigyelve, észlelve, emlékezve, elképzelve, gondolkodva sajátít el, ismer meg és fedez fel dolgokat a kisgyermek” (TVKP, 100.o)

Az óvodai élet összes tevékenységformája magában hordozza a matematikai tapasztalatszerzés lehetőségeit.

A természeti - emberi környezet megismerése közben alakul és tudatosul a matematikai tapasztalatszerzés, mivel a természetes környezetben találkozik a gyermek a mennyiségi, formai, térbeli, nagyságbeli viszonyokkal.

Az óvodába kerülő gyermek már rendelkezik bizonyos tapasztalatokkal. Építünk ezekre a korai tapasztalatokra, és olyan módszereket választunk, amelyek biztosítják a fejlődést.

Óvodánkban a matematikai tapasztalatszerzés alapja a tevékenység. A tevékenység végzése közben alakulnak ki azok a lehetőségek, amelyek magukban hordozzák a matematikai tapasztalatok szerzését. A gyermek cselekvés, önálló tevékenység közben tanul meg látni, figyelni, feladatokat megoldani, gondolkodni. A képességfejlesztés így szinte észrevétlenül megvalósítható.

A komplex foglalkozások a párhuzamos tevékenységek és a szabad játék közben is van lehetőség a megszerzett tapasztalatok rendszerezésére, bővítésére, mélyítésére, rögzítésére. A gyermekek fokozatosan jutnak el a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések felismerésére. 5-6-7 éves korban már megindul a tapasztalatok összegyűjtése, rendszerezése, következtetések levonása.

Az ismeretszerzést tegyük olyanná, hogy a gyermek a játék érdekességével, örömeivel élje át, mivel a lényeg a felfedezés, kutatás, problémamegoldás. A gyermek fejlettségéhez mért érdekes feladat, problémahelyzet felkelti az érdeklődését, mozgósítja találékonyságát és a megoldása, erőfeszítést igényel. Közben fejlődik logikus gondolkodása, problémafelismerő, megoldó képessége. Kapjon nagy szerepet a feladatokban az önálló problémakeresés és megoldás, ami elsősorban a játékos feladatok cselekvésben történő megoldását jelenti. Az érdeklődésre, az érzelmekre alapozott matematikai nevelés csakis játékos jellegű legyen.

Fontosnak tartjuk a gyermekek egyéni fejlettségi szintjére épülő fejlesztést, a differenciálást.

Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett tapasztalatokkal, benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel a foglalkozáson azt az óvodapedagógus dönti el.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermek érdeklődését, és természetes élethelyzetben teszi lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

- A komplex foglalkozások közben vagy a kötetlen kezdeményezéseknél az óvodapedagógus ismerje fel és használja ki a gyermekek ötleteit, igényeit, aktuális élményeit. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítsa meg.
- Minél több alkalmat adjon a gyermekeknek arra, hogy tevékenység közben a problémát maguk lássák meg, maguk próbálják megoldani. Ezáltal is fejlessze a gyermek logikus gondolkodását, problémafelismerő, megoldó képességét feladatra irányuló önállóságát.
- Az óvodai élet során adódó szituációkban ismerje fel és használja ki a matematikai tapasztalatszerzésre adódó lehetőségeket.
- Segítse és bátorítsa a gyerekeket az önálló véleményalkotásra.
- Ismerje a csoport és ezen belül az egyes gyerekek fejlettségét, és szükség szerint foglalkozzon a fejlesztésükkel.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE A MATEMATIKAI NEVELÉS TERÜLETÉN:

- Szívesen vesznek részt matematikai jellegű tevékenységekben
- összehasonlítanak, szétválogatnak, sorba rendeznek tárgyakat, halmazokat tulajdonságok szerint,
- hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni,
- tudnak rendezni, bontani és több, kevesebb, ugyanannyit létrehozni,
- tudnak számlálni tárgyakat legalább 10-ig, tízes számkörben mennyiségeket létrehozni, sorszámneveket használják,
- el tudnak számolni 20-ig,
- tudnak azonosítani egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat,
- képesek geometriai tulajdonságok szerint síkbeli alakzatokat csoportosítani,
- képesek az irányokat és a relációkat megkülönböztetni,
- felfedezik a részek összefüggéseit, kapcsolódásait, oksági összefüggéseit,
- matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon tudják kifejezni.

Külső világ tevékeny megismerése:

természet – társadalom – ember

Környezeti nevelési elvek

„A tevékenységközpontú program... a világot, a gyermeket körülvevő környezetet, a tevékenységeken keresztül próbálja megismerhetővé tenni.” (TKVP, 105. o.)

A környezeti nevelés során a gyermekek ismerkednek a körülöttük lévő világ természeti és társadalmi valóságával.

A környezet szeretetére és védelmére nevelésnél a gyermeki kíváncsiságra, érzékelésre, a gyermeki érzelmekre alapozva a gyermeket a környezet szeretetére, a környezetükkel való együttélésre kívánjuk nevelni. Erre a játék ad a legtöbb lehetőséget a gyermek számára, amin keresztül észrevétlenül szerezhetnek tapasztalatokat szűkebb és tágabb, társadalmi és természeti környezetükről, és szívhatják magukba azokat az ismereteket, mely által a gyermekek környezeti nevelése és fenntarthatóságra nevelése megvalósulhat.

Ebben kiemelt feladatunk, hogy a gyermekek játékához megfelelő feltételeket biztosítsuk, így a gyermekek elmélyült játékán keresztül alakul ki az a pozitív érzelmi viszonyulás, amely a későbbiek folyamán egy környezetbarát szokásrenddé alakítható.

Az évszakok változásai lehetőséget biztosítanak arra, hogy rácsodálkozzanak, megfigyeljenek, tapasztalatokat gyűjtsenek a közvetlen természetben. A gyermekeknek ez jelentsen örömet és élményt.

A természeti és a társadalmi környezet felfedezése és megismerése közben olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A természeti környezettel kapcsolatosan a legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy megismertessük a gyermeket annak értékeivel, szépségeivel, védelmével.

A természetben végbe menő folyamatok megfigyelése közben a gyermekek ismerjék és értsék meg a világot, azt, hogy mennyire összefügg minden egymással. Ezekben a változásokban az embernek meghatározó szerepe van.

A társadalmi környezetben való eligazodás érdekében az óvónők a fokozatosság elvét alkalmazzák úgy, hogy a gyermek előbb a szűkebb környezetével, később pedig tágabb környezetével ismerkedjen és tájékozódjon benne. Megismerik szülőföldjüket az itt élő embereket, a helyi hagyományokat, néphagyományokat és szokásokat. Találkoznak a nemzeti a családi és a tárgyi kultúra értékeivel és ezek védelmével.

Közben a mindennapi életben szükséges érintkezési szokásokat, szabályokat megismerik és elsajátítják. Ebben a folyamatban alakul és fejlődik az együttműködési kompetenciájuk.

Az elfogadó, toleráns környezet természetes módon befolyásolja a gyermek érzelmeit arra, hogy képes legyen elfogadni másokat.

Születéstől – felnőttkorig

A gyermek meglévő élményeinek, tapasztalatainak újrajátszása közben nemcsak a feszültségek oldódnak, hanem ezek elősegítik a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást.

Magában foglalja mind azt a tevékenységet, ami a gyermeknek segítséget nyújt ahhoz, hogy megismerje és gyakorolhassa a környezetében meglévő szabályokat.

A nap bármely időszakában megvalósítható feladatok, amelyek a szokások elsajátítását, majd a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák, kialakulását segítik.

A gyermek ismerkedhet:

a) Az óvoda épületén belül:

- társakkal
- felnőttekkel
- csoportszobával, kiszolgáló helyiségekkel

b) Az óvoda területén:

- újabb társakkal
- más felnőttekkel
- az óvoda udvarral

A séták kirándulások arra is alkalmasak, hogy tágabb környezetüket megismerhessék, ismereteket szerezhettek.

Lehetőségek településünkön:

- családokhoz történő séták
- Helytörténeti Múzeum látogatása
- Városi Mozi látogatás
- könyvtárlátogatás
- természetvédelmi területek
- vasútállomás, piac, pékség stb...

A megismerés lehetőségei településünkön kívül:

- állatkert, vadaspark
- botanikus kert

- múzeumok
- színház
- távolabbi környezetünk természeti kincsei, stb...

A környezetéből szerzett ismeretek hozzájárulnak a gyermek:

- biztonságérzetének erősítéséhez
- természeti, társadalmi környezetéhez való pozitív viszony alakulásához.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységformák megszervezésében:

- „Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a kirándulások, séták, kerti munka, vagy az ünnepek alkalmából.
- Biztosítson minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez...
- Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha és/vagy virágoskert, gyógynövénykert működjék, ha lehetőségünk adott, próbálkozzunk kisállatok tartásával is. (TVKP 110. oldal)
- Alakítsa ki a gyermekben a környezethez való pozitív viszonyt.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását és döntési képességeinek fejlődését.
- Fordítson különös gondot a csoportjában a környezet védelmének nevelésére, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására (szelektív hulladékfeldolgozás, energiatakarékosság, természetvédelem stb...)
- Aktív részvétel a természet megóvása érdekében szervezett országos programokon, pályázatokon.
- A természeti környezet bemutatására bátran használja az IKT adta lehetőségeket.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE TERÜLETÉN:

- Ismerik teljes nevüket, lakásuk címét, szüleik neveit.
- Felismerik a testrészeket, érzékszerveket és azok funkcióit.
- felsorolják az évszakokat, felidézik legszembetűnőbb jegyeit.
- Felismerik a napszakokat, a tegnap, holnap fogalmát, a hét napjainak elnevezését.
- Tisztában vannak az élő- élettelen fogalmak tartalmával.
- Tisztában vannak a növény szó jelentésével (fa, virág, bokor, fű, zöldségfélék, gyümölcsök stb...).

- Ismerik a növények fejlődését és értsek az időjárással való kapcsolatát.
- Tisztában vannak az állat szó jelentésével és tudjanak csoportosítani közöttük.
- Ismerik a gyalogos közlekedés szabályait.
- Ismerik a közlekedési eszközöket, tudják azokat csoportosítani.
- Ismerik a színeket és a színárnyalatokat.
- Egyre pontosabbá válnak ismereteik a környező világról, alakuljon ki pozitív attitűd a környezetükhöz.
- Tisztában vannak a környezetvédelem alapvető fogalmaival, igyekezzen betartani az elvárható viselkedést tágabb és szűkebb környezetében.

Mindkét fejlesztési terület feladata az absztrakt, fogalmi gondolkodás megalapozása. A cselekvő-szemleletes, a szemléletes-képszerű gondolkodás fejlesztése a kiindulása a későbbi fogalmi gondolkodásnak. A tapasztalatok a többszöri, másként is megjelenő átélésük után egyre rendezettebb formát öltenek, képzetekké válnak. A velük végzett műveletek átformálják, kiegészítik a szemleletes képeket, majd egyre több lényeges jegyet tartalmazva fogalmakká válnak. Az óvodáskor végére az elemi fogalmi gondolkodás alakul ki, amely a későbbiekben a valódi fogalmi gondolkodás szintjéig fejlődik. (Bihariné, Kanczlerne dr., 2019., 37. o.)

3.2.1.3. Művészeti tevékenységek

„A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebben a fogalomkörbe a mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységek tehát nem csupán egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyerekekkel, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában.”(TVKP 112)

Sokféle művészetet hozunk közel a gyerekekhez, kihasználva a településünk adta lehetőségeket. Bekapcsolódunk helyi kiállítások megszervezésébe, kulturális programokba.

Verselés, mesélés

„1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

3. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átéltesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.” (OAP V.)

Minden nap megjelenik óvodai életünkben a verselés, mesélés.

A verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás a szóbeliség kitüntetett alkalmi. Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok a mese és a vers. Az óvodai mese és versmondás élmény a kisgyerekek számára, melynek lényege spontán és játékos jellegében van.

A vers és a mese, szórakozás, kellemes időtöltés, együttes élmény. Része az egész óvodai életet átfogó anyanyelvi nevelésnek. A legszorosabban összefonódik a zenével, mozgásos játékokkal. Az irodalmi tevékenységben sok-sok mintára van szükség. Jól összeválogatott, változatos műfajú irodalmi neveléssel segíthetjük a gyermek erkölcsi, etikai értékrendjének alakulását, mely az erkölcsi nevelés legfontosabb eszköze. A bábozás és dramatizálás esztétikai élményből fakadó tevékenységek, kifejezési eszközei a mozgás, a látvány és az irodalmi szöveg. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, ezáltal fejlődik személyisége. Jó lehetőséget biztosít a gyermek megismerésére, megfigyelésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A kisebbek versanyaga népi mondókákból, rigmusokból, legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből álljon. Olyan mesékből melyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus, ismétlődések jellemzik. A későbbiekben már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások. A magyar gyermekköltészet, népi dajkai hagyományok erős alapot adnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. Szerepeljenek népi mondókák, névcúfolók, dúdolók, halandzsa szövegű kiolvasók, humoros versek, klasszikusok és a magyar költők versei. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át beépülhetnek a klasszikus tündérmesék, tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába. A vers anyag gazdagodhat közmondásokkal, szólásokkal, népi mondásokkal, találós kérdésekkel. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- Közvetett és közvetlen felkészülés. A megfelelő alkalmak felismeréséhez és megragadásához álljon készenlétben, ismerjen nagyon sok mesét, mondókát.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese- vers, bábozás, dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyerekek elsajátíthatják a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást, és a nyelvtanilag helyes beszédet. Sok új fogalmat ismerhetnek meg, kibontakoztathatják szabadon önkifejezésüket és feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- Az óvónó biztosítson időt, lehetőséget és megfelelő mennyiségű eszközt a spontán kialakuló bábjátékhoz és dramatizáláshoz.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

4. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.” (OAP V.)

Az óvodában az érzelmi- és értelmi intelligencia alakításának, az esztétikai ízlés formálásának, alapvető eleme az éneklés, zenélés, a zenei képesség fejlesztő játékok és a gyermektánc.

Az óvodai zenei nevelés kiterjed a környezet hangjainak megfigyelésére, az ölbéli játékokra, a népi-és a zenei képességfejlesztő játékokra, a gyermektáncra. Ezek a tevékenységek örömet nyújtanak a gyerekeknek, miközben felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, átélhetik a közös éneklés örömét.

„A mozgás dominánsan van jelen a különböző zenei készségek fejlesztési területeinél. Ez hatványozottan igaz óvodás és bölcsődés korban, a mozgás elemi szükséglete a gyerekeknek.

Azzal, hogy a gyermek szabadon mozoghat zenére, hogy a zenei képességfejlesztés, a hangszerhasználat játékba ágyazottan valósul meg, erőteljes kinezetikus támogatás kapcsolódik a zeneélmény mellé. Az élmény rendkívül fontos a zenei ismeretszerzés minden formáját tekintve, fontos az egyének aktív részvétele, mert csak így lesz az elsajátított tudás mély és tartós.

A zeneörömnél érdemes szót ejteni Csíkszentmihályi Mihály „flow” élményéről, mely felfogásban nem a produktumnak, hanem a hozzá vezető útnak van nagy jelentősége, azt jellemzi a személyiség számára fontos örömszerzés.

Szintén jelentős hozadéka a zenélésnek és a zenei képességfejlesztő játékoknak, hogy nem elszigetelt tevékenység, feltételezi mások jelenlétét. Ez korunk gyermekének elengedhetetlen, mert egyre ritkábbak az otthoni játszó közösségek, a szeparáció nem kedvez a szociális tanulásnak, az érzelmi intelligencia fejlődésének.” (Kiss-DK, mesterprogram 2019.)

A hagyományok továbbadását, a nemzeti összetartozás érzésének alakítását segíti a népdalok éneklése, hallgatása, a népi gyermekjátékok felelevenítése, megtanítása.

A sokszínű, változatos zenei tevékenységek megalapozzák a zenei anyanyelv kialakítását. A zenei képességfejlesztésben és a zenei kreativitás alakításában fontos szerep jut a népi énekes játékoknak, és az igényes kortárs művészeti alkotásoknak.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyerek képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, és zenei képességfejlesztő játékokkal.
- A felhasznált zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- Zenehallgatással esztétikai élmény nyújtása.
- A mindennapi mozgás gazdagítása a magyar néptánc mozdulataival, népi gyermekjátékokkal.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenységek

1. „A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint

az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.” (OAP V.)

A Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenységek feladatait a nevelési folyamat komplexitásához tervezzük. Teret, változatos eszközöket biztosítunk. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Ezek a tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az alapvető eszközöket mindenki által elérhető, nyitott polcokon tárolja, így a gyermekek igény szerint elővehetik, vagy az előző nap elkezdett munkáikat folytathatják.
- Alapvető eszközök hozzáférését tegye lehetővé a szabad játéktevékenységben is. Törekedjen azok biztonságos, egészség megóvó elhelyezésére, használatára.
- Tudatosan irányított, mikro csoportos, kötetlen formájú és kooperatív, együttműködést fejlesztő tevékenységeket is szervezzen. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre legfeljebb 6-8 gyermek vegyen részt.
- A 3- 6- 7 éves korban tervezhető alkotó- alakítható tevékenység differenciáltan szervezze meg.

- Az óvodapedagógus a 3- 4 éveseknek tervezze meg a képalakító tevékenységek technikáit és eszközeit, tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedjenek meg azokkal. A szándéktalan firka és a látszólag szándékos formafirka alatti időszakban a rajzolás megfelelő eszköze a vastag ceruza, a vastag zsírkréta, festék.
- Az 5-6-7 éves gyermekek képalakítása során minél többször alkossanak közös kompozíciót. Az óvodapedagógus gazdagítsa a technikai megoldásokat és eszközöket (viaszkarc, batik, lenyomat stb.)
- Nyújtson lehetőséget a tevékenységek végzése közben is beszélgetésre, a tapasztalatok megosztására. A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal fejlessze a spontán beszéd formáit: megszólítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, szókincs bővítése, formák, színek az ábrázoló tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok megnevezése, stb.
- Biztosítson sokféle lehetőséget a gyermekek élményeinek, fantáziájának, megfigyelésének képi és térbeli megjelenítéséhez, kreativitásuk fejlesztéséhez.
- Biztosítson megfelelő időt, helyet, és törekedjen a természetes, jó minőségű anyagok, eszközök alkalmazására. Pl.: puha, vastag hegyű ceruzák, balkezes gyerekeknek balkezes olló
- Alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával, ösztönözze a gyermeki ábrázolást, valamint törekedjen a belső képek gazdagítására a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel is.
- Semmilyen javaslatot ne utasítson el. A gyermek alkotásait értéként kezelje. Szorgalmazza, hogy a gyermek otthon is folytasson kreatív alkotó, rajzoló, festő, mintázó, kézi munka jellegű tevékenységet.
- Gyakran dicsérjen, differenciáltan értékeljen, vegye figyelembe az egyes gyerekek közötti képességbeli különbségeket, egyéni bánásmódot, differenciált fejlesztést alkalmazzon, adjon lehetőséget az öndifferenciálásra. Gyűjtse és elemezze a gyermekek munkáit, adjon lehetőséget egymás munkájának és a saját munkájuknak az értékelésére. Ezzel segítse a fejlődés folyamatát.
- Ismertesse meg a gyermeket műalkotásokkal (festmény, szobor, épület), természetes anyagokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel, ezzel is erősítve a szülőföldhöz való kötődést. Ismertesse meg más kultúrából érkező gyermek, más népek, népcsoportok vizuális kultúrájával is a gyermekeket.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE A MŰVÉSZETI NEVELÉS TERÜLETÉN:

Verselés, mesélés:

- Megfigyelő kompetenciájuk és szövegvisztaadásuk megbízható, pontos, tudnak felidézni 10-12 sorból álló rövid szöveget,
- vigyáznak a könyvekre, a könyveket önállóan, szívesen nézegetik,
- szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat, törekednek a versek pontos visszaadására,
- érdeklődnek, és szívesen hallgassanak mesét,
- képesek kifejezni a mese cselekményét, az általuk improvizált történeteket mozgással, játékkal,
- érdeklődnek a dramatizálás, bábozás iránt.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

- Tudnak felidézni dalokat, mondókákat,
- egyénileg is szívesen énekelnek, mondókáznak, lehetőleg pontos szöveggel,
- kedvük van ritmus, mozgás, dallam rögtönzéséhez,
- a tehetséges gyerekek össze kapcsolják a dalok, mondókák ritmusát az egyenletes lüktetéssel,
- felismerik, megnevezik a magas- mély, halk-hangos, gyors-lassú zenei fogalmakat,
- képesek ennek megfelelően énekelni, mondókázni, a dallamvonalat, magas- mély, halk-hangos relációkat térben mutatják,
- képesek a dallambújtatásra,
- használják és ismerik a dobot, háromszöget, cintányért egyenként is.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat,
- emberábrázolásoknál megjelennek a részformák, részletek /haj, ruha stb./,
- megjelenik az aprólékos munka, a részletes kidolgozás,
- alkalmazzák önállóan a megismert technikákat, örömmel, kitartóan rajzolnak,
- tudnak nyírni, hajtogatni, ragasztani,
- kialakul a megfelelő eszközhasználatuk, a kéz finommozgása jól koordinálttá válik,
- gondolataikat, érzelmeiket, tapasztalataikat alkotó módon, kedvvel tudják kifejezni,

- a gyermekek képesek alapvető esztétikai élmények befogadására, értékelésére.
- a színek változatos használatára törekednek
- kitöltik a teret, az arányok a valósághoz közelítsenek
- alakul az egyéni látásmódjuk, a sajátos alkotási forma
- megbecsülik saját és mások munkáját, örülnek az egyéni és a közös kompozícióknak.
- a műalkotásokról meg tudják fogalmazni érzéseiket

3.2.1.4. Mozgás

„1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

4. A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. „ (OAP, V.)

„A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül.” (TVKP 120.)

Tapasztalataink alapján a családok jelentős részét jellemzi, hogy a TV és a digitális világ, az online tér sokszor helyettesíti a gyermek mozgásos játékát, és szabadidejének nagy részét az köti le. Így a gyermekeknek már óvodába lépésének kezdetekor lehetőséget biztosítunk a sokszínű, örömteli, változatos mozgásos játékokra, játékos mozgásra, ezzel biztosítva a mozgás és értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását is. Maximálisan biztosítjuk az óvodai nevelés minden napján a spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket, melyet kiegészítünk a tudatos irányított mozgásfejlesztéssel az egyéni képesség, szükségletek figyelembevételével. A komplex testmozgásokat beépítjük az óvodai élet tevékenységeibe. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására. A szabadlevegőn való tartózkodást minél hosszabb ideig biztosítjuk. A gyermekek napirendjét úgy állítjuk össze, hogy a mozgás és a pihenés egyensúlyának biztosításával elkerüljük az egyoldalú terhelést. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai mozgás fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, mozgásos játékok és feladatok biztosítják a pszichomotoros képességek, a finommotoros mozgáskészségek, a mozgáskoordináció fejlődését az összerendezett mozgás kialakulását.

„A mozgásfejlődés tehát átfogja az ember sokrétű mozgásformáinak és mozgáskészségeinek – járás, futás, ugrás, dobás, elkapás, ütés, rúgás – egyéni fejlődését, valamint a kondicionális és koordinációs képességek kialakulását, fejlődését.” Más szavakkal kifejezve a mozgásfejlődés változatos mozgásformák és mozgáskészségek, valamint az azok végrehajtásához szükséges erő, gyorsaság, állóképesség (kondicionális képességek) és koordinációs képességek kialakulásának, fejlődésének a folyamata. Az iménti definíció értelmezésének eredményeként évtizedekig az óvodai és iskolai testnevelés-foglalkozások/órák leglényegesebb feladataként azonosították a gyermekek motoros képességeinek (kondicionális és koordinációs) fejlesztését.

A mozgásfejlődés újszerű megközelítése

Ettől elrugaszkodva Király (2011) a mozgásfejlesztést már nem kizárólag a sportági jellegű előkészítés, felhasználás céljaként azonosította, hanem a holisztikus személyiségfejlesztésből kiindulva rámutatott a mozgásfejlesztés kognitív fejlesztő hatására is, ami a testnevelésórákon is fontos szempont. Ahhoz, hogy a testnevelés mozgásos tartalmaiban rejlő személyiségfejlesztő lehetőséget kiaknázzuk, tisztában kell lennünk a mozgásfejlődés szerepével, összefüggéseivel a személyiségfejlesztésben. Ennek érdekében vizsgáltunk meg olyan elméleteket, amik a mozgásfejlődés folyamatát értelmezik, összetettségében érzékeltetik. Összességében azt mondhatjuk, hogy a motoros fejlődés a motoros viselkedésben egész életen át létrejövő

progresszív változás, amely egyrészt a mozgásos feladat, másrészt az egyén biológiai fejlődése, harmadrészt a tanulási környezet feltételeinek interakcióin keresztül zajlik. A fejlődés folyamatában számos külső és belső tényező interakciójának eredménye az alapvető mozgásformák és azok sokrétű alkalmazhatóságának kialakulása. Ilyen külső és belső tényezők lehetnek:

- a neuromuszkuláris érés;
- a velünk született és szerzett személyiségi tényezők hatása a mozgásos viselkedésre,
- a testi növekedés, a biológiai érés és a viselkedés fejlődésének tempója, kölcsönhatása,
- a már meglévő mozgástapasztalatok és újszerű mozgáselemek kombinációja,
- az egyén fizikai és szociokulturális környezetének hatásai.

A mozgásfejlődést befolyásoló tényezők miatt a fejlődés folyamata, valamint az alapvető mozgásminták és mozgáskészségek kialakulása nem egy előre programozott folyamat, hanem egy komplex rendszer elemeinek egyedi sajátosságokat mutató, dinamikus együttállása. A mozgásfejlettségbeni különbségek esetenként akár 4-5 év eltérést is mutathatnak. A felzárkózáshoz a természetes mozgások célzott, átfogó, nagyszámú, változatos végrehajtására van szükség minden tanítványunk esetében. Ennek eredményeként a mozgásformák gyakorlása során természetesen fejlődnek a pszichomotorikus készségek és a végrehajtásukhoz szükséges kondicionális és koordinációs képességek” (Csányi, 2015 8,9.o.)

Csányi Tamás e típusú mozgásértelmezése a nevelőtestület elfogadott módszertani értéke közé tartozik.

A derűs léghőmérsékletű, játékban gazdag, kellő intenzitású mindennapos, illetve heti egy hosszabb terjedelmű szervezett, irányított kötött mozgásos tevékenység nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem a gyermeki személyiség komplex fejlesztését is.

Az óvodapedagógus dönti el, milyen tartalommal tölti meg a gyermekek mozgásfejlesztését.

Objektív és szubjektív feltételek biztosítják a maximális fejlesztést.

Objektív feltételek:

- 70 nm-es tornaterem biztosított a mozgásfejlesztés megvalósítására.
- Megfelelő, balesetmentes hely biztosítása a szabadban és az épületen belül.
- Fűves, sík, dombos terület az udvaron.
- Szabványnak megfelelő mászóakák, csúszdák, kötélmászó, rugó hinta, gyűrű az egyensúly, erő, ügyesség, bátorság növeléséhez.
- Hosszabb túrák, kirándulások szervezése a teherbíró képesség növelésére.
- A gyermekek és számunkra kényelmes, megfelelő öltözet.
- A mozgásfejlesztést segítő szerek, tornaeszközök, képességfejlesztő játékok, kéziszerrek biztosítása.

Szubjektív feltételek:

Személyiségünk, a mozgáshoz való viszonyunk nagymértékben meghatározza a csoportban folyó mindennapi mozgás, és szabad levegőn való tartózkodás eredményességét. A testgyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiválhatjuk a gyermeket. Építünk utánzási hajlamukra, így segítjük a rendszeres testmozgáshoz való pozitív viszony kialakulását. Az együttesen végzett mozgás, abban az esetben járul hozzá az egészséges életmód szokásainak megalapozásához is, ha megfelelő öltözékbe öltözött a pedagógus. Minden megnyilvánulásunkban tükröződjön az, hogy szívesen mozgunk együtt a gyermekekkel és örülünk a gyermekek mozgásában elért sikereinek.

A mozgásfejlesztés feladatai:

- a rendszeres testmozgáshoz való igény és pozitív viszony kialakítása
- a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése
- motoros képességek fejlesztése
- a vázizomzat erősítése
- a helyes testtartás kialakítása
- a mozgás és a játékgigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése
- az egészség megóvása, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartása

Óvodapedagógus feladatai a mozgás megszervezésében:

- Mindennap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra
- Biztosítsa a gyermekek irányított és szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit.
- Változatos eszközök, mozgásos játékok, kooperációt erősítő játékok és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermek számára.
- A tevékenység megkezdése előtt ellenőrizze az eszközök tisztaságát és balesetmentességét.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE MOZGÁS TERÜLETÉN:

- mozgáskedvük, mozgásigényük, életvitelük részévé válik,
- nagymozgásuk összerendezetté válik,
- örömmel, szívesen vállalkoznak olyan feladatra, amely erőfeszítést, odafigyelést igényel,

- értik egyszerűbb mozgáshoz kapcsolódó kifejezéseket (pl. járás, futás, köralakítás, magas tartás stb..)
- önmagukhoz képest fejlődik mozgástempójuk (gyorsaság, fizikai erőnlét, állóképesség),
- kialakul: téri tájékozódó képességük, reakciókészségük, egyensúlyérzékük, ritmusérzékük, testsémájuk, oldaliságuk, mozgáskoordinációjuk, önfegyelmük

3.3. A NEVELÉS TERVEZÉSE, IDŐKERETEI, A CSOPORTNAPLÓ, A „GYERMEK FEJLŐDÉSÉT NYOMONKÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ” VEZETÉSÉNEK SZEMPONTJAI

3.3.1 A pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése

Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket. Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek tevékenységeinek fejlesztése. Terveiben szerepet kap a gyermekek motiválása, motivációjuk fejlesztése. Tervező tevékenysége során a nevelési/tanulási folyamatba illeszti a szabad játékhoz, cselekvéshez kötött ismeretszerzésen és egyéb tevékenységeken kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. Megtervezi a gyermekek, a csoportok értékelésének módszereit, eszközeit. Tervei készítése során figyelembe veszi az Óvodai nevelés országos alapprogramjában és az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, tanított gyermekek és csoportok fejlesztési célját. A gyermekek, optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált nevelési-tanulási-tanítási folyamatot tervez. A gyermekek fejlettségére is figyelemmel a kommunikáció, együttműködés szintjén bevonja őket a nevelés-tanulás-tanítás tervezésébe

3.3.2. Csoportnapló vezetésének szempontjai

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 91§ rendelkezik azokról a bejegyzésekről, melyeknek kötelezően meg kell jelenni a csoportnaplóban.

Papír alapú csoportnapló vezetésének szempontjai

Az éves munkaterv, és a tematikus tervek a csoportnapló összefűzött részéhez tartoznak. A cél és feladatrendszer ismeretében az óvodapedagógus dönt arról, hogy a tematikus tervben mennyi hétre tervez.

A csoportnaplóban a nevelés tervezését a „Tevékenységek a 4-es feladatrendszer alapján” rögzítjük a tevékenységeket, a tevékenységekkel összefüggő (képességfejlesztési, képesség felhasználási, pedagógiai) feladatokat.

Magát a 4-es feladatrendszert, mint komplex egységet értelmezzük a gyakorlatban, hiszen az óvodai élethelyzeteket, élményeket is komplexen kezeljük. A tervezés tudatossága ugyanakkor megkívánja, hogy az óvodapedagógus az egyes elemek hangsúlyosságát egy-egy tevékenység, helyzet értelmezésekor ismerje.

A Tanulás részben fogalmazzuk meg az adott időszak témakörét, a cél és feladat ismeretében a fejlesztést és a differenciálást konkrét formában, egy hetes periódusban megtervezzük. Ezzel lehetőségünk nyílik a gyermek spontán ötleteinek, tapasztalatainak begyűjtésére és a nevelőmunkában való felhasználására.

Ezt a csoportnaplóban hetente, „A tervezésbe bevont gyermeki ismeretek, tapasztalatok és ötletek: spontán megvalósuló foglalkozások” című fejezetben rögzítjük.

„Az óvodapedagógus feljegyzései, reflexiói a foglalkozásokról, a csoportról, az egyes gyerekekről”- oszlopba a heti összegzés kerül, de reflektálhat az óvodapedagógus egy-egy azon a héten történt különös eseményt is.

„Ünnepek, megemlékezések, tervezett programok” fejezetnél az óvoda hagyományos ünnepeinek, a csoport ünnepeinek időpontját, illetve az éves munkatervben rögzített, előre tervezett programokat, és a szervezési feladatokat rögzítjük.

„Nevelés-tanulás feladatai a Pedagógiai Program 2.4. és 3.1. pontjai alapján”, valamint a „Nevelés-tanulás értékelése a Pedagógiai Program 2.4. és 3.1. pontjai pontja alapján” fejezetbe évente két alkalommal rögzítik a feladatokat, és a feladatok utáni értékelést.

Mely a következő:

- 2.4. Feladatok
 - 2.4.1. Egészséges életmód alakítása,
 - 2.4.2. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés,
 - 2.4.3. Anyanyelvi,-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- 3.1. A fejlesztés tartalma
 - 3.1.1. Játék és tanulási tevékenység
 - 3.1.2. Társas és közösségi tevékenység
 - 3.1.3. Értékteremtő munkatevékenység

A „Feljegyzések, bejegyzések a csoportról” részben rögzítjük a szabad játék és szabadidős tevékenység megfigyeléseit.

„Mérési eredmények összegzése” címszó alatt az *'anamnézis'* és a *'gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció'* konkrét időpontjait, és a mérésbe bevont gyermekek számát rögzítjük.

„Vezetői bejegyzések...” címszó alatt a vezetői csoportnapló ellenőrzések, látogatások időpontjai, megjegyzései szerepelnek, az éves munkaterv és az éves önértékelési terv alapján.

Online alapú csoportnapló vezetésének szempontjai

„Az ovped.hu az óvodai adminisztrációt és fejlesztési tervek készítését megkönnyítő egységes **online rendszer**, melynek

Célja:

- az óvodák, óvodapedagógusok adminisztrációs feladatainak megkönnyítése, átláthatóság, naprakész információk biztosítása.
- A gyermekek egyéni-csoportos fejlesztési terveinek elkészítése, és értékelések eredményeként játéktevékenységek ajánlása a fejlesztés további szintjeinek eléréséhez

Segít a pedagógusnak:

- > Statisztika készítésében
- > Fejlesztési tervek készítésében (egyéni / csoportos)
- > Heti terv készítésében
- > Projekt alapú tervezésben
- > Nevelési feladatok tervezésében, értékelésében
- > Anamnézis felvételében
- > Étkezés nyilvántartásában, Hiányzások kezelésében (mulasztási napló)
- > Tanulmányok, cikkek, kutatások elérésében” <https://www.ovped.hu/page/ovped> letöltés, 2019. december 18.

Az óvodai tervezési dokumentáció a következő elemekből tevődik össze: éves munkaterv, szándékterv, tematikus terv (csoportnaplóban).

A hagyományos csoportnapló írását felváltottuk az online csoportnaplóval.

„A mai diagnosztikai és informatikai lehetőségek tudatos felhasználása hozzájárul a gyermekek megismeréséhez, képességeik, kompetenciáik feltérképezéséhez, illetve ezek dokumentálásához.

Az ovped.hu tudatos diagnosztikája és fejlesztő feladatai, tevékenységei hozzásegítik az óvodapedagógusokat ahhoz, hogy a gyermekek képességbeli különbségeinek átgondolása révén egyénre szabott, egyéni ütemű, speciális személyre szabott fejlesztést kapjanak az óvodás korú gyermekek.

Már az óvodai évek alatt a gyermekek fejlesztése, felkészítése tudatos, nyomon követhető, az egymásra épülő fejlesztések révén, tervezetté válik.

Az értékelések eredményeként a gyermekek képességei, rész képessége kerülnek feltérképezésre, mely információ arra, hol szükséges az egyénre szabott fejlesztés már az óvodai évek alatt, még az általános iskolai tanulmányok megkezdése előtt.

Az ovedped.hu program révén az óvodai munka tudatosabban tervezetté, egymásra épülővé és nyomon követhetőbbé válik, mely akár már rövidtávon az óvodapedagógusok, az óvoda presztízsének növekedésével jár mind a szülők, mind a társadalom szemében.

Ugyanakkor az óvodapedagógusok adminisztrációs munkája sokkal könnyebbé válik, így annak csökkenésével, sokkal több időt tudnak majd a gyermekeink egyéniségének kibontakoztatására fordítani.” <https://www.ovped.hu/page/ovped> letöltés: 2019. május 17.

A papír alapú vagy online csoportnapló használata tanévente a költségvetés tervezhetőségének kérdése. Az óvodapedagógusok számára óvodai szinten egységesen működik. Funkcióit mérési/megfigyelési dokumentáció, mulasztási napló stb.. nevelőtestületi értekezleten évente fogadja el a nevelőtestület.

3.3.2.1.Hetirend

A műveltség tartalmak közül hetente legalább egyszer meg kell jelennie a matematikai tapasztalatszerzésnek, külső világ tevékeny megismerésének, és a művészeti tevékenységeknek, ezt azonban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja nem tartalmazza. Amiatt tarjuk fontosnak a minimum rögzítését, hogy pályakezdő kollégák számára is kereteket és támpontot adjon. Naponta jelenik meg a mozgás, mondókázás és a verselés, mesélés.

3.3.2.2. A heti ütemterv készítésének elvei

A PP. 3. sz. függeléke a „Témakörök, a tevékenységek anyagai melyeken belül valósul meg a komplex foglalkozások rendszere”, melynek elemei a heti ütemtervben a tanév során meg kell, hogy jelenjenek.

A heti ütemterv tükrözze vissza a tevékenységek tartalmi és szervezeti koncentrációját, a tevékenységek közötti megfelelő arányt. Jelenjenek meg a tervekben a munkaközösség azon programjai is melyeket az adott évben a gyermekek számára szerveztek.

A heti ütemterv a kötött, kötetlen, szabadon választott tevékenységek, programok folyamatos, rugalmas rendszere, melyet az óvodapedagógus készít el.

Az ünnepek, ünnepségek, hagyományok beépülnek az ütemtervbe.

A heti ütemterv keretein belül valósul meg az éves munkaterv és a tematikus terv. Ebben a módosítás változtatás lehetősége adott az óvodapedagógus számára.

A nap folyamán az óvodai élet egészén belül az anyanyelvi - kommunikációs nevelésre hangsúlyt kell fektetni.

Az online csoportnaplóban a tematikus tervek alatt van lehetőség a heti terveket megírni, illetve projekteket /témaköröket/ választani akár egy, de több hétre is. Ide a program által felkínált lehetőségek, de saját egyéni témákat is bele lehet írni.

3.3.2.3. Napirend

A napirend a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat.

A nyugodt, következetes, kiszámítható napirendre, a derűs légkörre, a gyermeki erős és nem kiszámítható érzelmi reakciók miatt, a biztonsági szükségletük kielégítése miatt is különösen szükség van.

Lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, az óvodások szokásrendszerének kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakoztatását és rugalmasan beilleszthetők a gyermek gondozásával kapcsolatos teendők.

A szokásrendszer kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek zavartalanságát a rugalmasság lehetőségét.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermek legfontosabb tevékenysége a szabad játék kapja, rugalmassága pedig lehetővé teszi, hogy az egyes tevékenységekre fordítható idő annyi legyen, amit az adott tevékenység megkíván.

A szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntésével is szükséges a szabad levegőn való tartózkodás, csupán annak időtartalmát csökkentjük.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. Rugalmassága nem jelenthet tervszerűtlenséget, kapkodást, kiszámíthatatlanságot. A napirendben a rugalmasságot értelmezzük a tevékenységek időpontjára és az időtartamra is (körülmények, az évszakok, a váratlan események, a gyermekcsoport összetétele, az adott feldolgozandó témakör).

Óvodai napirendünk, óvodánk 11,5 órás óvodai nyitva tartásában

- Játék és szabadidős tevékenység, kezdeményezések, komplex foglalkozások (egy foglalkozás, vagy kezdeményezés időtartama max.:5-35 perc) 6,5 óra
- Étkezés, pihenés 3,5 óra
- Öltözködés, tisztálkodási tevékenység 1,5 óra

„A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.”(TVKP 133)

A tervezésben a fejlesztés tartalmaként megjelenő feladatrendszer elemeinek beépítése mellett figyelembe kell venni a Pedagógiai Program 3. sz. függelékében rögzített témaköröket, tevékenységi anyagokat. E tartalmak az év bármely szakaszában megvalósíthatóak, év végére azonban az összes tartalomnak feldolgozottnak kell lennie

Ezekre a témákra épül a heti terv, a feladatrendszer alapján. Egy-egy témakör megvalósításának időintervallumát befolyásolja: a csoport, életkor szerinti összetétele, a témakör terjedelme, a gyermek érdeklődése.

A tervezésben a kompetencia alapú tanulás óvodai programcsomagjának tartalmi, mint választható témakörök megjelenhetnek. E témakörök tervezését meg kell jeleníteni a csoportnapló heti tervében.

Tartalma szerint annak kell megjelennie, hogy a kompetencia óvodai programcsomag melyik témaköréből, használta fel az óvodapedagógus az adott tevékenységet, módszert, stb...

A szülők számára látható helyen meg kell jelennie a hetirend/napirend, táblázatban elkészített formájának. Erre azért van szükség, hogy a szülők számára is egyértelmű legyen a házirendnek azon eleme, hogy a gyermeket az óvodai élet zavarása nélkül és időben hozza be az óvodába. Valamint az óvodai élet rendszere jól láthatóvá válik számukra, így a különböző fejlesztések, logopédia, stb.. nem kerül el a figyelmét. Ez az otthoni óvodai élmények felelevenítésében, feldolgozásában is fontos.

3.3.3 A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, vezetése és szempontjai

Az anamnézis és a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát, mely az óvoda kötelező dokumentumai

közé tartozik. A *gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció*, a gyermek fejlettségét, fejlesztési feladatokat tartalmazza a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendeletben foglaltaknak megfelelően.

Mivel az óvodás gyermekek legfőbb tevékenysége a játék, ezért elsősorban a játékban rejlő lehetőségeket kell kihasználni a gyermek egyéni képességeinek, személyisége fejlődésének, a részképességeinek fejlesztése, a tehetségének kibontakoztatása céljából. A közvetlen megfigyelés, a megtapasztalás, felfedezés öröme, a tevékenységeken, tapasztalatokon keresztül történő ismeretszerzések segítenek a fejlesztő hatások eléréséhez.

A megfigyelésink ebben a környezetben történtek. Az óvodapedagógusok nem pszichológiai méréseket végeztek, hanem a gyermekek természetes környezetében összegezték, dokumentálták spontán megfigyeléseik eredményeit.

Ahhoz, hogy tudjuk, mely területen kell fejlődni a gyerekeknek, meg kell ismernünk. Bármiféle értékelést csak akkor tudunk hitelesen megvalósítani, ha jól ismerjük azt, akit értékelni akarunk, ha jól ismerjük azt a környezetet is ahol a gyermekek mérést végezzünk. A mérés pedig – ilyen értelemben, valamint itt és most – azt jelenti, hogy olyan megismerési eljárásokat alkalmazunk, amelynek eredményeképpen eljutunk a megismeréshez.

A megismerés adott pillanata – különösen, ha az eredményeket regisztráljuk, rögzítjük – arra alkalmas, hogy az adott pillanatot értékeljük.

A vizsgálatok eredményei megmutatják számunkra azt, hogy van létjogosultsága az óvodások mérési-megfigyelési rendszerének az óvodai nevelésben. Ha ezeket adekvátan beillesztjük az óvodások napi életrendjébe, figyelembe vesszük érési, fejlődési, élettani jellemzőiket a megfigyelés alatt és az eredmények, a következtetések levonásakor. Vizsgálataink által ismerhetjük meg a gyermekek képességeinek szintjét, ez segíthet abban a felfedezésben bennünket, hogy tehetséges gyermekkel van dolgunk, vagy tudunk ezek által fejlesztésben segíteni a gyermekeknek.

A PP 2 függeléke tartalmazza a konkrét mérési dokumentációt:

- a gyermek anamnézist, amely kiinduló alap a gyermekek megismeréséhez (online módon a csoportnaplóban),
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációt,

Az anamnézist az óvodapedagógusok, az erre kialakított űrlap alapján, az első óvodai évet megkezdő gyermekeknél töltik ki, a szülővel közösen, lehetőség szerint családlátogatás alkalmával.

A *gyermek fejlődését nyomon követő* dokumentációban rögzítik az óvodapedagógusok a gyermekek fejlődését, megfigyeléseik, méréseik alapján. A 20/2012. (VIII:31.) EMMI rendelet 63§-a szerint. Folyamatosan, de minimum évente két alkalommal a mérések után tájékoztatják a szülőt a gyermek fejlődéséről. A tájékoztatást a szülő aláírásával hitelesíti.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

A nevelőmunka dokumentálására a tevékenységközpontú program szerzői által kiadott csoportnaplót adaptáltuk.

- Heti nevelési-tanulási terv készítés 3.3.2. pont vonatkozásai alapján
- Hetirend és napirend összeállítása
- A gyermekcsoport életkor szerinti összetétele
- Tanév során tankötelessé váló gyermekek névsora
- Online csoportnaplóban az anamnézis elkészítése
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése
- A nevelés-tanulás feladati és értékelésének dokumentálása meghatározott időszakra, évente két alkalommal.

Az óvodapedagógus kötelező dokumentációs feladatait a munkaköri leírása tartalmazza, az ellenőrzéseket és az óvodai dokumentációk eljárásrendjét pedig az SZMSZ szabályozza.

3.4. Ünnepek

Az ünnepek tartalmát a hagyományok adják meg, fényét a műsor, a megemlékezés. A gyermekek műsorral, vagy köszöntővel készülnek a következő ünnepélyekre, melyekre meghívhatóak a szülők és más vendégek is:

- Anyák napja
- Évzáró (ballagás)

A gyermeki élet hagyományos ünnepei az óvodában:

- Mikulás-nap
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Gyermeknap
- Nemzeti Összetartozás napja

Megünneplésüket az éves munkaterv tartalmazza.

A csoporton belül közösen ünneplik a gyerekek névnapjukat és születésnapjukat.

Népi hagyományok ápolása körében megismerkednek a jeles napokhoz kapcsolódó szokásokkal, népi kézműves technikákkal.

Tanulmányi kirándulások, séták, mozi- és színházlátogatás, sportnapok szervezése az adott évi munkatervben kerül rögzítésre.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mélyítse, gazdagítsa érzelmi életüket az ünnepvárással, az ajándékozással
- Az ünnepre való készülődés kölcsönös örömforrás legyen.
- Az ünnep hangulata esztétikai élmény is adjon.
- A gyermekek szereplési vágyait vegyük figyelembe, valamilyen formában lehetőleg minden gyermek vegyen részt.
- Az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület és a rendkívüliség emelje ki (dekoráció, ünnepi ruha, teremátrendezés).
- A gyermek tanulja meg, hogy nemcsak kapni öröm, hanem adni is.
- Az óvodapedagógusok határozzák meg az ünnep és a műsorok helyét, idejét, megvalósítását csoportjukban.

3.5 A három év alatti gyermekek óvodai gondozása-nevelése

Törvényi háttér: 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 8§ (1)

A három év alatti gyermekek óvodába fogadásának feltétele a szobatisztaság.

A három év alatti gyermekek nevelésének-gondozásának célja:

- A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.
- A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.
- Az integráltan gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig, minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a

habilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

A három év alatti gyermekek nevelésének-gondozásának alapelvei:

- A családi nevelés elsődlegességének tisztelete
- A gyermeki személyiség tiszteletének elve
- A nevelés és gondozás egységének elve
- Az egyéni bánásmód elve
- A biztonság és a stabilitás elve
- Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve
- Az egységes nevelő hatások elve

A három év alatti gyermekek nevelésének-gondozásának feladatai:

A családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:

- A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása.
- A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése.
- Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend – ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás).
- Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése:

- Derűs légkör biztosítása, az óvodába kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában.
- Az óvodapedagógus-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése.
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az éntudat egészséges fejlődésének segítése;

- A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- Lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését.
- A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).
- A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlettörődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:

- Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése.
- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása; • a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.
- Az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása.
- Az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése.
- Ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése.
- A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

(Segédanyag: A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja)

4. Partnerkapcsolatok

Közvetlen partnerek: az óvoda működését közvetlenül befolyásolják

- Gyermekek, óvodapedagógusok, pedagógiai munkát segítők
- Család
- Iskola
- Fenntartó /Téglás Város Önkormányzata/
- Logopédus, pszichológus, óvodai szociális segítő

Kapcsolatunk egyéb intézményekkel:

- Téglási Bölcsőde, Családsegítő-, és Gyermekjóléti Szolgálat
- Család és Gyermekjóléti Központ
- Téglás Város Önkormányzatának Városi Konyhája
- Gyermekorvos, Védőnők
- Téglási Városi Könyvtár és Kulturális Központ
- Pedagógiai Szakszolgálat (járási, megyei), Pedagógiai szakmai Szolgálat és egyéb szakmai szervezetek
- Járási Kormányhivatal
- Oktatási Hivatal
- Ukrajna – Téglás település óvodája

Család

„Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését” (OAP IV)
A szülő, a család a legfontosabb nevelési partnerünk. A sikeres nevelőmunka alapvető feltétele a kölcsönös felelősségen alapuló, jó együttműködés. Nevelésünk akkor lesz hatékony, ha szülőkkel, családokkal hasonló nevelési elveket vallunk. Tesszük ezt annak érdekében, hogy a gyermekek fejlődése optimálisan az egyéni érésüknek megfelelően történjen. Ebben az együttműködési folyamatban az óvodapedagógus legyen kezdeményező, segítőkész, tartsa szem előtt a gyermek érdekét mindenek felett, ismerje meg a család nevelési elveit, szokásait. Fontos, hogy az óvoda és család együttműködése alkalmazkodjon, illeszkedjen a kor társadalmi igényéhez. A szülőnek számára többoldalú kapcsolattartást ajánl az óvoda.

A kapcsolattartás formái:

Szülői értekezlet, fogadó óra, nyílt napok, nyitott óvoda, családlátogatás, szülői szervezeti ülések, szülői fórumok, munkadélutánok, óvodai ünnepélyek, közös kirándulások, internetes közös szülői csoportok.

Iskola

Együttműködés a Bárczay Anna Városi Óvoda és a II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola között, melynek célja, a gyerekek, zökkenőmentesebb átmenetét segíteni az óvodai életből az iskola mindennapjaiba.

Hosszú évek óta immár hagyományosnak mondható és folyamatosan megújuló területeken segítjük egymás munkáját a gyerekek érdekében. Már jól bevált és működő területeink:

- Folyamatos kapcsolattartás mind az óvoda és az iskola vezetősége, mind a jelenlegi és jövőbeli 1. osztályos tanító nénik és óvó nénik között.
- Ismerjük egymás intézményeinek pedagógiai programját, hitvallását.
- Minden tanévben, novemberben szeretettel és nagy izgalommal várják a gyerekek (immár iskolások!) és tanítóik az óvó nénik látogatását. Ezeken az óralátogatásokon az óvó nénik leggyakrabban anyanyelv (olvasás, írás) és matematika órák menetébe nyerhetnek betekintést.
- Az első osztályosok egy rendhagyó óvodai nap keretében szeptemberben visszalátogatnak csoportjaikba, élményeket mesélnek, és újra játszanak egy jót a csoportszobában és az udvaron.
- Azok a tanító nénik, akik a következő tanévben várhatóan 1. osztályt fognak tanítani, az óvodai nyílt napokon lehetőségeik szerint végiglátogatják az óvodai csoportokat. Ismerkednek a gyerekekkel játék és egyéb tevékenységek közben is.
- Az óvoda folyamatosan nyomonköveti a gyermekek fejlődését a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően, szükség esetén további vizsgálatot javasol, vagy erre épülően elkezd a szükséges fejlesztő programokat.
- Az óvodapedagógusok az általuk elvégzett gyermek megfigyelések és a mindennapi tapasztalataik alapján jelzik (és a betekintést is lehetővé teszik számunkra) az iskola felé, (s így láthatjuk a mérési anyagok alapján is,) kik azok a gyerekek, akiknek a fejlődése, érése eltérő ütemű, s hogy milyen jellegű fejlesztése indult meg az óvodában esélyek növelése céljából. Azt is jelzi az óvoda mely gyermekek járnak tehetségműhelyekbe, amelyeknek iskolai folytatását is javasolják. Közös célunk, hogy a gyengébb, fejlesztendő területek az iskolakezdés idejére a lehetőségekhez mérten csökkenjenek, a gyermekek erős oldalai pedig tovább fejlődjenek az iskolába lépéssel egyidejűleg.
- Az iskola minden beíratott gyerek szülői számára közös szülői értekezletet tart, ahol az iskola céljainak, feladatainak megismerése mellett, a szülők találkozhatnak a tanító nénikkel is.
- Májusban az óvodások 1-2 óra erejéig beülnek az iskolapadba, a tanító nénival átélhetik első tanulási élményeiket (már abban a bontásban, ahogyan szeptemberben az osztályok lesznek)
- Júniusban az osztálytanítók megtartják a „0.” szülői értekezletet (ismerkedés, tájékoztatás, szükséges eszközök)

- Június vagy augusztus hónapban az óvó nénik és a leendő első osztályos tanító nénik, az óvoda-iskola átmenettel foglalkozó szakemberek egy délutáni beszélgetésre összegyűlnek, ahol megbeszélnek:

- az adott tanév óvoda-iskola kapcsolati tapasztalataikat
- a leendő gyermekekről személyesen beszélget a két pedagógus, erősségek, fejlesztendő területek, kulcs a gyermekhez, mi a legcélravezetőbb módszer a nevelésében stb.

- Augusztus utolsó hetében az óvodában (már az iskolai osztályoknak megfelelően) „iskolára hangoló”-t tartanak, melyre a tanító nénik is ellátogatnak. Az iskolára hangoló egyik napján az „osztályok” ellátogatnak az iskolába, osztálytermeikbe is egy kis ismerkedésre. A hét többi napján kapcsolatépítő, ismerkedő, kommunikációt fejlesztő játékokat játszanak az óvó nénikkel.

- Az iskolai tanévnyitó ünnepségen jelen vannak az óvó nénik is, a volt óvodások műsorát segítve.

- Az együttműködés személyes kapcsolatokon is alapul az érintettek (igazgatóhelyettes, jelenlegi és jövőbeni 1. osztályos tanítók és a kapcsolattartó kollégánk) arra törekszik, hogy a gyerekek, a szülők, az óvó nénik és a tanító nénik számára sem teher, hanem egy kellemes várakozás legyen az átmeneti időszak.

Fenntartó

A fenntartó Önkormányzat és az óvoda közötti bizalom, a kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló kapcsolat elengedhetetlen a munkánkhoz. Az Önkormányzat, fenntartói feladatait a köznevelési törvény és végrehajtási rendelete, valamint kormányrendeletek szabályozzák. Az óvoda aktívan közreműködik fenntartójának éves közművelődési programjának megvalósulásában. Ezt a kölcsönös információáramlás biztosítja.

A kapcsolattartás formái:

- Nyílt napok, munkaértekezletek, egymás rendezvényein való részvétel, közreműködés.
- Fenntartói ellenőrzések, látogatások, tanfelügyeletben, önértékelésben való részvétel, munkáltatói intézkedések stb..

Kapcsolatunk egyéb intézményekkel

Téglási Bölcsőde, Családsegítő-, és Gyermekjóléti Szolgálat

Családsegítés és gyermekjólét:

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek életének javítása érdekében rendszeres kapcsolat van a két intézmény között.

Intézményi kapcsolatot a vezetők tartják fenn, a napi munkakapcsolatot gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok látják el.

A kapcsolattartás formái: rendezvényeken való részvétel, esetmegbeszélések és személyes találkozások

Óvodai Szociális munka, heti egy napon van jelen az intézményben az óvodai szociális segítő szakember. Feladati közé tartozik egyéni és csoportos tevékenységek köre. Ezen belül tanácsadás a szülők számára, együttműködés az óvodapedagógusokkal, az óvodai gyermekvédelmi felelőssel. Hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás a szülőknek, közvetítés a szülő és az óvodapedagógus között. Gyermek megfigyelések csoportos helyzetekben, csoportos és/vagy egyéni prevenciós munka. Közösségi segítő tevékenységei az óvodához kapcsolódó közösségi rendezvényeken való részvétel, vagy szervezés.

A bölcsődével az óvodába érkező gyermekek megfelelő átmenetének biztosítása érdekében folyamatos a kapcsolattartás. Ebben szülői értekezleteken való részvétel (óvodavezető – tájékoztatás), látogatások, szakmai tapasztalatcsere, szakmai előadásokon való kölcsönös részvétel egyaránt szerepel.

Család és Gyermekjóléti Központ

A család- és gyermekjóléti központ egy adott járás területén működik és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések tartoznak a feladatkörébe. Továbbá a járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak szakmai munkáját támogatja és a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek ellátására egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez.

Gyermekorvos – Védőnők

Az intézményre vonatkozó egészségügyi rendelkezés értelmében 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról a gyermekek egészségének védelme, és fenntartása a kapcsolat alapja.

Téglási Városi Könyvtár és Kulturális Központ

Az óvodások lehetőség szerint részt vesznek a Városi Könyvtár gyermekeknek rendezett programjain. Az óvodapedagógusok a kínálatból körültekintően, a gyerekek érdeklődését, életkori sajátosságait figyelembe véve választanak. A könyvtárlátogatások épüljenek be a folyamatos nevelőmunkába.

Szakmai szervezetek

Az Oktatási Hivatallal való kapcsolat (helyi szinten a POK-ok hatáskörében, a Pedagógusok előmeneteli rendszer, a tanfelügyelet és az Intézményi Önértékelés miatt rendszeres és elengedhetetlen.

A Pedagógiai Oktatási Központok (POK) az Oktatási Hivatal jogszabályban meghatározott pedagógiai-szakmai szolgáltatásokkal kapcsolatos helyi feladatait (szaktanácsadók bevonásával) is ellátják.

A gyermekek fejlesztésének segítése és, iskolaérettségének megítélése a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálati alapján is történhet, amennyiben az óvodapedagógus kéri a vizsgálatot.

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága pedig a Sajátos Nevelési Igény megállapítását végzi. A törvényi rendelkezések szerint erre csak a szakszolgálati javaslat után van mód.

UKRAJNA- Téglás falu óvodája

A fenti település testvértelepülése városunknak. Így természetes módon a közös programok után szakmai kapcsolat kialakítását kezdeményeztük kölcsönösen az óvodával. Fontos, hogy a közös programok kialakításához pályázati forrásokat folyamatosan keressünk. Szakmai közös kapcsolódásunk az óvodai nevelési módszerek /különösen az igen jelentős ukrain zenei nevelés/ a mi nevelési rendszerünk szabad játékon és kötetlen kezdeményezéseken, tevékenységeken, tapasztalásokon alapuló nevelésében mutatkozhat meg. „A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.” (OAP, IV.)

5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI SZEMPONTJAI

A PP beválásnak ellenőrzési szempontjait éves lebontásban határozzuk meg. Az egyes évek konkrét ellenőrzési pontjait a mindenkori éves munkaterv belső ellenőrzési terve, illetve ezzel összefüggésben a feladat ellátási terv határozza meg.

Első év	Második év	Harmadik év	Negyedik év
<p>az óvoda mérési rendszerének áttekintése, a módosított 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet alapján illetve az online mérési rendszerhez <i>módszer: logopédus, fejlesztő pedagógusok teamként összeállva vizsgálják meg a mérési rendszerünket, javaslatokat tesznek a változtatásra a nevelőtestület felé</i> <i>felelős: logopédus</i></p>	<p>2.5. pont Alapelveink, specialitásaink megvalósulása tényleges óvodai gyakorlatunkban <i>módszer: a módszertani munkaközösség az elmélet és gyakorlat közötti összefüggésekben vizsgálja a kérdéses területet</i> <i>felelős: módszertani munkaközösség vezető</i></p>	<p>3.2. pont A fejlesztés kereteiben a komplex foglalkozások rendszere és a konkrét gyakorlati megvalósulások <i>módszer: egymás közti hospitálások</i> <i>felelős: óvodavezető</i></p>	<p>Komplett beválásvizsgálat a PP összes pontjának áttekintése, az előző három év vizsgálatainak figyelembevétele, egységes szerkezetbe illesztés. <i>Módszer: elemzés, általánosítás, team munka előre meghatározott szempontokkal, határidőkkel.</i> <i>Felelős: óvodavezető-helyettes</i></p>

Irodalomjegyzék

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet II.5. az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról, letöltés:2019. május 13.
- Önértékelési kézikönyv ÓVODÁK SZÁMÁRA NEGYEDIK, JAVÍTOTT KIADÁS Az Oktatási Hivatal által módosított, az emberi erőforrások minisztere által 2018. augusztus 31-én jóváhagyott tájékoztató anyag. Hatályos 2019. január 1. napjától (15-23.o.)
- Mező, F., Szilágyi, B., Mező, K., Kelemen, L.(2015). Képességek fejleszthetősége a tanulásban akadályozottság aspektusából, In Mező,F.,Szilágyi,F.,Mező,K (szerk) *Az együttnevelés útjai*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó. pp. 37-43.o
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM-rendelet módosított 25–26. §-a 2018. szeptember 1-jén lépett hatályba. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 39. § (3a) bek.
- „Javaslatok az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez”; EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 kódszámú kiemelt projekt, Oktatási Hivatal, kézirat, Budapest, 2018.
- Pálfi, S. (2017.) *Az óvodai játék a gyermekközpontúság mutatója*, Sprint Kft Budapest,
- A GYAKORLATI PEDAGÓGIA NÉHÁNY ALAPKÉRDÉSE Szerk, M. Nádasi Mária (2006) in, Bodonyi E, Busi E, Vizelyi Á. letöltés: 2019. 11. 11.
- Székely, L. 2003. Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata. Budapest. Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata
- Székely, L. 2005. Egészségpedagógia. Budapest. Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózat
- Bukovicsné, N. J. (2012): Egészségfejlesztési feladatok az óvodában. In: Darvai, S. (szerk.): Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témaköréből. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest. 54-66.p. ISBN:978963284268 *Egészségfejlesztési feladatok az óvodában*
- Bihariné dr. Kerekó Ilona – Kanczler Gyuláné dr. (2019.) *Az óvodai környezeti nevelés módszertana* BP, 2019.
- Csányi T, és társai, *Mozgásfejlesztés, ügyességfejlesztés mozgáskonceptiók megközelítésben*, Bp, Pátria 2015.
- SZOCIÁLPOLITIKAI ÉS MUNKAÜGYI INTÉZET, *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja* (2008)

Egyetértési Nyilatkozat

A Bárczay Anna Városi Óvoda Szülői Szervezete képviselőjében SZMSZ-e szerinti felhatalmazás alapján aláírással tanúsítom, hogy a magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jog, korlátozás nélkül érvényesült a Bárczay Anna Városi Óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatban.

A 2020. január 07-ei Szülői Szervezeti ülésén egyetértési véleményét nyilvánítja ki az óvoda felülvizsgált Pedagógiai Programjáról az óvoda Szülői Szervezetének képviselői.

Kelt: Téglás, 2020. január 7.



Hajduné Sztányi Renáta

Szülői Szervezet Elnöke

A Pedagógiai Program időbeli hatálya

A 24-001/2020 (I.07.) határozatszámom elfogadott és jóváhagyott Pedagógiai Program az óvodavezetőjének jóváhagyásával a kihirdetés napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Ezzel egy időben hatályát veszti a 50-004/2016 (II.09.) határozatszámom elfogadott Pedagógiai Program.

Felülvizsgálata: évenként, illetve jogszabályváltozásoknak megfelelően.

Módosítása: az óvodavezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület és a KT elnök

A kihirdetés napja: 2020. január 07.

A Pedagógiai Program személyi hatálya kiterjed

Az óvodával jogviszonyban álló minden pedagógusra és pedagógiai munkát közvetlenül segítőkre.

Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

A szülőkre (azon területeken, ahol érintettek).

A Pedagógiai Program területi hatálya kiterjed:

Az óvoda területére.

Az óvoda által szervezett- a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó – óvodán kívüli programokra.

Legitimációs Záradék 1

A Pedagógiai Programot egységesen egybeszerkesztette:



Szabó Mónika
Szabó Mónika óvodavezető

2020. január 07.

Az óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jogával élve a dokumentumról a nevelőtestületi elfogadás előtt véleményt alkotott:

Az óvoda közalkalmazotti tanácsa

Vagy István

2020. január 07.

Közalkalmazotti Tanács elnöke

Az óvodában működő Szülői Szervezet

2020. január 07.

Kajdumel István

Szülői Szervezet elnöke

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez az egyetértési jogát korlátozás nélkül gyakorolta és megadta a települési önkormányzat

2020. január

Szabó Csaba
Szabó Csaba polgármester

Legitimációs Záradék 2

Az óvoda nevelőtestülete a Pedagógiai Programot 2020. január 07-én tartott határozatképes rendkívüli nevelőtestületi ülésén át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal 24-001/2020 (I.07.) határozatszámom elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Kelt: Téglás 2020. január 07



Szabó Mónika

óvodavezető

Legitimációs Záradék 3

Az óvoda 24-001/2020 (I.07.) számú határozatával elfogadott pedagógiai programját a nevelőtestület képviselőjében döntési hatáskörében 24-002/2020 (I.07.) számú határozatával jóváhagyta az intézmény vezetője.

Kelt: Téglás, 2020. január 07.



Szabó Mónika

Szabó Mónika

Óvodavezető



Bárczay Anna Városi Óvoda
4243 Téglás, Kossuth u. 72/a
Tel.: 52/583-034
e-mail: ovoda@teglas.hu
OM: 030844



iktatószám: 24-001/2020. (I.07.)

Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelőtestületének 24-001/2020. (I.07.) határozata:

Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelőtestülete 2020. január 07-én tartott nevelőtestületi ülésén elfogadta az óvoda módosított és egységes szerkezetbe foglalt Pedagógiai Programját.

Felhatalmazza az óvodavezetőt Téglás Város Képviselő-testülete felé egyetértés céljából.

Határidő: 2020. január 31.

Felelős: Szabó Mónika Bárczay Anna Városi Óvoda intézményvezető

Szabó Mónika óvodavezető





Bárczay Anna Városi Óvoda
4243 Téglás, Kossuth u. 72/a
Tel.: 52/583-034
e-mail: ovoda@teglas.hu
OM: 030844



iktatószám: 24-002/2020. (I.07.)

Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelőtestületének 24-002/2020. (I.07.) határozata:

Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelőtestületének képviseletében, felhatalmazásával az óvoda módosított és egységes szerkezetbe foglalt Pedagógiai Programját jóváhagyta a Bárczay Anna Városi Óvoda intézményvezetője

Határidő: 2020. január 31.

Felelős: Szabó Mónika Bárczay Anna Városi Óvoda intézményvezető



Jegyzőkönyv

Készült: 2020. január 07.-én nevelőtestületi ülésen

Helye: Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelői Szoba

Jelen vannak: A jelenléti íven aláírásukkal szereplő óvodapedagógusok

Szabó Mónika óvodavezető köszöntötte a nevelőtestületet. Ismertette az értekezlet témáját, mely a felülvizsgált Pedagógiai Program megbeszélése, és döntés a program elfogadásáról.

SZM: A Pedagógiai Program felülvizsgálatát szükségessé tette :

- A pedagógusokkal szembeni intézményi elvárások, az Önértékelési kézikönyv óvodák számára, az emberi erőforrások minisztere által, 2015. október 5- én elfogadott tájékoztató anyag alapján elkészített egységesen egybeszerkesztett anyag kikerült a Pedagógiai Program belső tartalmából és az 1. sz. függelékbe került.
- A köznevelési törvény, és végrehajtási rendeletének, a 20/2012-es EMMI rendelet módosításának változásai,
- Az intézményi önértékelés, tanfelügyelet és minősítés folyamatos változásai,
- Szükséges volt az egyes területekben lévő fogalmak korszerűsítése a pedagógiai tartalmak, lehetőségek miatti változások átvezetése
- A Kormány 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelete az Óvodai Nevelés Országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról

A változások kisebb mértékben érintik az óvodai nevelés általános feladatai keretein belül:

- az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése körében meghatározott elveket,
- és módosultak az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása kapcsán megfogalmazott feladatok kifejtése is: A július 25-én kiadott módosítás szerint az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.

A változások érintik továbbá:

- „Az óvoda kapcsolatai”, azzal hogy a hazai óvodáknak a határon túli magyar óvodákkal is erősíteniük kell majd kapcsolataikat.
- „Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai” keretében a *„Verselés, mesélés”: az óvodapedagógus feladatai kiegészültek: a 3-7 éves gyermekeknek népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit, valamint a klasszikus és a kortárs irodalmi műveket egyaránt kell ismertetniük, életkori sajátosságukhoz igazodva.
- a „Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka”, valamint * „A külső világ tevékeny megismerése” kifejtését.

Pór-Bálint Anikó

A jegyzőkönyvet készítette: Pór-Bálint Anikó óvodatitkár

A jegyzőkönyvet hitelesítették:

Tóth Judit Tünde
Latmani Zsuzsanna

Jelenléti ív

Készült: 2020. január 07.-én nevelőtestületi ülésen

Helye: Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelői Szoba


- 1) Boh' Gy
2. Tóthfedi' Terence
3. Szatmari' Laura
4. Gerhardt' Vera
5. Kiss-Dor' Katalin
6. Urbán' Mikélyné
7. Nagy' Nagy' Mária
8. Varga' László
9. Nagy' Erzsébet
10. Bencsik' Al' Mária
11. Grávis' Katalin
12. Marjai' Zsuzsanna
13. Katalin' Gyöffy' Lilla
14. Viskolczi' Mária
15. Dudás' Vass' Zsuzsanna
16. Szabó' Edina
17. Major' Hajdu' Zsuzsanna
18. Vass' László' Zsuzsanna
19. Bányai' Renáta
20. AL. B. D. S.

Egyetértési Nyilatkozat

A Bárczay Anna Városi Óvoda Szülői Szervezete képviseletében SZMSZ-e szerinti felhatalmazás alapján aláírással tanúsítom, hogy a magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jog, korlátozás nélkül érvényesült a Bárczay Anna Városi Óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatban.

A 2020. január 07-ei Szülői Szervezeti ülésén egyetértési véleményét nyilvánítja ki az óvoda felülvizsgált Pedagógiai Programjáról az óvoda Szülői Szervezetének képviselői.

Kelt: Téglás, 2020. január 07.



Hajduné Sztányi Renáta

Szülői Szervezet Elnöke

Jegyzőkönyv

Készült: 2020. január 07.-én Szülői szervezeti ülésen

Helye: Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelői Szoba

Jelen vannak: A jelenléti ívet aláírók

Téma: Az óvoda felülvizsgált Pedagógiai Programjának megismerése

A Szülői Szervezet koordinátora köszönti a megjelenteket, majd ismerteti az értekezlet tartalmát. A szülők ezt elfogadják. A szülői szervezet koordinátora átadja a szót az óvodavezetőnek, aki a PP felülvizsgálatának szükségességéről, a PP-ban történt módosításokról beszél.


Az óvodavezető a PP tartalomjegyzéke szerint beszél a szülőknek a program tartalmáról, majd kérdéseket vár a szülőktől. A szülők kérdéseket nem tettek fel, a Szülői Szervezet Elnöke arról beszél, hogy számukra, mint szülők számára a PP gyermekeket közvetlenül érintő része világos, egyértelmű volt.

Ezután a Szülői szervezet koordinátora felteszi a kérdést, hogy egyet értenek –e a PP-ban foglalt témákkal, melyek a gyermekeiket érintik közvetlenül.

A Szülői Szervezet tagjai egyetértésüket kézfeltartással jelezték.

Majd a Szülői Szervezet Elnöke aláírja a dokumentumot.


A jegyzőkönyvet készítette: Pór-Bálint Anikó óvodatitkár

A jegyzőkönyvet hitelesítették: 


Jelenléti ív:

Készült: 2020. január 07.-én Szülői szervezeti ülésen

Helye: Bárczay Anna Városi Óvoda Nevelői Szoba

1. Nagyné Közzes Tünde
2. Hajdúné Kékési Renáta
3. Kékedi Katalin
4. Szabóné Blahó
5. Juhász
6. Némeczkiné Gábor Józsa
7. Szabóné Makrai Zita
8. Felsőléni Áron Marcell
9. Egyedij Nagy Katalin

**K i v o n a t a Tég l á s V á r o s Ö n k o r m á n y z a t a K é p v i s e l ő - t e s t ü l e t é n e k
2020. január 23-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:**

Tég l á s V á r o s Ö n k o r m á n y z a t a K é p v i s e l ő - t e s t ü l e t é n e k 8/2020. (I.23.) h a t á r o z a t a:

Tég l á s V á r o s Ö n k o r m á n y z a t K é p v i s e l ő - t e s t ü l e t e e g y e t é r t a B á r c z a y A n n a V á r o s i Ó v o d a f e l ü l v i z s g á l t é s m ó d o s í t o t t P e d a g ó g i a i P r o g r a m j á v a l .

A K é p v i s e l ő - t e s t ü l e t m e g á l l a p í t j a , h o g y a P e d a g ó g i a i P r o g r a m a z i n t é z m é n y r e v o n a t k o z ó t ö r v é n y i v á l t o z á s o k é s r e n d e l e t e k f i g y e l e m b e v é t e l é v e l k é s z ü l t e l , f i g y e l e m b e v é v e a h e l y i p e d a g ó g i a i e l v e k e t é s h a g y o m á n y o k a t . A p e d a g ó g i a i p r o g r a m a f e n n t a r t ó r a t ö b b l e t k ö l t s é g e t n e m h á r í t .

A K é p v i s e l ő - t e s t ü l e t k é r i , h o g y a z i n t é z m é n y a P e d a g ó g i a i P r o g r a m r ó l t á j é k o z t a s s a a s z ű l ő k e t é s a z é r i n t e t t e k e t .

Határidő: 2020. január 31.

Felelős: Szabó Mónika intézményvezető

A kivonat hiteles:

Tég l á s , 2020. január 23.

